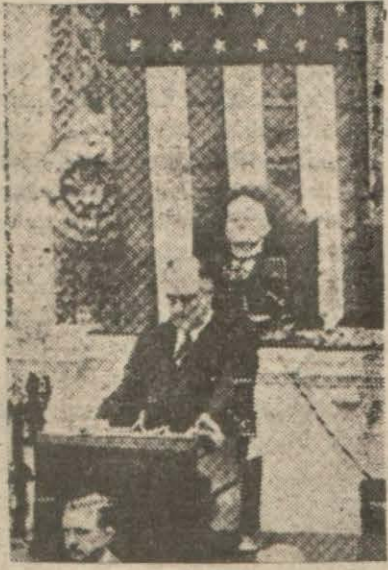

Amerika heyecan içinde

Ruzvelt nutkunu bugün söyleyecek

Reisicümhur gemi kabile usulünün tatbik olunacağını ilân edecek mi?

Alman donanması başkumandanı bunun bir harb hareketi ve Almanyaya tecavüz adde dileceğini bildirdi

Ruzvelt nutuk söylüyor

Nevyork 26 (A.A.) — Gazetelerin birçoğu reisicümhur B. Ruzvelt'in yarın söylemesi sabırsızlıkla beklenen nutku üzerinde Hood safi harb zirhlisi hâdisesinin tesir yapacağı mütealeasinda bulunmaktadır. Şimdiye kadar B. Ruzvelt'in ne söylemesi muhtemel olduğuna dair salâhiyetli kaynaklardan hiçbir şey ifşa edilmemiştir.

Ticaret nazırı B. Jesse Jones dün Aolanta'da söylediği nutukta Ruzvelt'in yapacağı beyanat hakkında nazırlarla istişarede bulunmuş olduğunu bildirmiştir.

Gazetelerin mütealeasina göre B. Ruzvelt, fevkalâde vaziyetin mevcud olduğunu, Martiniq'in işgal edileceğini, gemi kabile sisteminin tatbik olunacağını ve bitaraflık kanununun ilgasını ilân edecektir.

B. Wilkie bir nutkunda demiştir ki:

Amerikan milleti demokrasi (Devamı 3 üclü sayfada)

Meseleler

Kahve işini halliçin bir yol bulamaz mıyız?

Son bir biçuk yıl içinde İstanbul halkına 800 çuval kahve dağıtıldı, diyorlar.

Küçük bir hesap yapınız: 800 çuval kahvenin beherinde 100 kilo bulunduğuna farzedilse 80000 kilo, 80.000.000 gram eder. İstanbul halkı 800.000 kişidir. Beherimizde (Devamı 3 üclü sayfada)

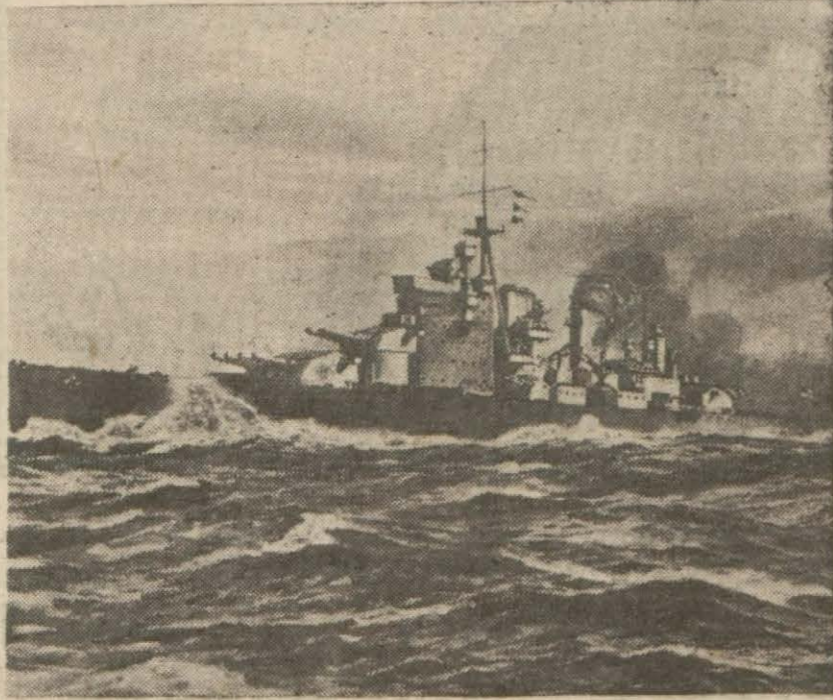
Bugün:

Değişen dünya: Harbler, ihtilâller, buhranlar

YAZAN
Ahmed Hamdi Başar
(2 nci sayfamızda)

Yarın:

Merdud harf
YAZAN
Halid Ziya Uşaklıgil

Almanların Groenland muharebesinde hasara uğrattıklarını iddia ettikleri Kral Beğinci Corc sınıfı safi harb gemisi

Giridde 250 Alman tayyaresi düşürüldü

Almanlar havadan tank ve top getirmişler

Almanların yeni deniz plânörleri kullandıklarını bildiriliyor

Muharebelere aid şıyanı dikkat tafsilât

Londra, 26 (A.A.) — Royter ajansının salâhiyetli kaynaklardan öğrendiğine göre Giriddeki muharebelerde birkaç yüz Alman esir edilmiştir.

Dünkü Pazar günü Giridde umumiyet itibarile daha sükûnetle geçmiştir. Fakat bu, Almanların son sözlerini söylemiş olduklarını tazammun etmez ve bugün muharebeler geçen haftaki derecede şiddetli olabilir.

Düşmanın Kandiya ve Retimo muntakalarında bir miktar askeri (Devamı 3 üclü sayfada)

Son resmi tebliğler

Giridde muharebeler çok kanlı bir şekil aldı

Almanlar 6 günde 7 kruvazör ve 8 distroyer batırdıklarını söylüyorlar

Hanyanın garbında Almanlar İngiliz mevzilerine girdiler, bunun üzerine Yeni Zelanda kuvvetleri mukabil taarruza geçtiler

Kahire, 26 (A.A.) — Ortaşark İngiliz umumi karar-gâhının tebliği:

Giridde Kandiya ve Resmoda vaziyette hiçbir değişiklik yoktur.

Maleme muntakasında Almanlar havadan nakledilen muazzam takviyelerin gelmesi üzerine şiddetli bir hava (Devamı 3 üclü sayfada)

Meclis dün yeni bütçeyi müzakereye başladı

Başvekil ile Maliye Vekili beyanatta bulundular

Harbin mali vaziyetimiz üzerindeki tesirleri endişe verecek halde değildir, bütçe mütevazidir, döviz vaziyetimiz kuvvetlidir, paramızın altın karşılığı artıyor

Yurdun hiçbir tarafında açlık ve ihtiyaç bahis mevzuu değildir

Âdi bütçe haricinde bütün varidat membarları bu sene millî müdafaa ihtiyaçlarına karşılık tutuldu

Ankara, 26 — Meclis bugün yeni bütçeyi müzakereye başlamıştır. Bu münasebetle Maliye Vekili kürsüye gelerek mali vaziyetimiz ve yeni bütçe etrafında uzun ve mühim beyanatta bulunmuştur. Bunu müteakib söz alan meb'uslar noktai nazarlarını ve temennilerini ifade etmişler, bunlara Başvekilimiz mukabele ederek imkân görülen her yerde tasarruf yapıldığını, bu sene buğday ihraç edilmediğini, memleketin hiç bir tarafında açlık ve ihtiyaç mevzuubahs olmadığını, üretilen memurların maşaa geçirilmeleri mevzuunun tetkik edilmekte bulunduğunu söylemişlerdir.

Hood'un batışı

Sydney, 26 (A.A.) — Bahriye nazırı B. Hughes şu beyanatta bulunmuştur:

Hood muharebe kruvazörünün ziyai, gene harbin başındaki kadar büyük açık deniz gemileri ne malik olan İngilterenin denizlerdeki hâkimiyetini tehlikeye koymamaktadır.

Maliye Vekili Fuad Ağralı

1941 senesinde ithalâtımızı 1940 senesinden daha yükseğe çıkarabileceğimizi ümid ediyoruz

Bunu müteakib Vekâletlerinin müzakeresine geçilmiştir.

Maliye Vekilinin nutku

Ankara, 26 (A.A.) — Maliye Vekili Fuad Ağralı, 1941 mali yılı bütçesinin müzakeresine başlanılması münasebetile, bugün B. M. Meclisinde aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Sayın arkadaşlarım, Bütçe Encümeninin dikkatli tahlilinden geçen 1941 mali yılı muvazenei umumiyeye kanun lâyhası yüksek tetkik ve tasvibimize arz edilmiş bulunmaktadır.

Avrupada başlayan harbin tev. (Arkası sayfa 7 sütun 1 de)

Yardımsevenler Cemiyeti beyanname neşrediyor

Bütün münevver kadınlarımız memleket hizmetine davet edilecek

Haseki hastanesinde kurs gören Tıbbiyeli kızlarımız, ehliyetnamelerini aldılar

Tıp Fakültesi dekanlığının teşebbüsile gönüllü hastabakıcı kurslarına öğreten olarak yetiştirilmeleri kararlaştırılan tıbbiyeli kızlarımız, bir haftadanberi Haseki hastanesinde başlanılan ihzari dersleri dün muvaffakiyetle ikmal etmişlerdir.

Kendilerine «hastabakıcı»k ehliyetnamesi verilen 52 genç kız

bilfiil hizmetlerde bulunmak üzere bu suretle İstanbul Yardımsevenler Cemiyetine iltihak etmişlerdir.

Fakültenin ikinci ve üçüncü sınıf talebelerinden müteşekkil 88 kişilik diğer bir grup ta bugünden itibaren Haseki ve Cerrahpaşa hastanelerinde derslere başlayacaktır. (Devamı 3 üclü sayfada)

Matbuat âlemimizde yeni bir hâdis

Bobstil gençler gazetecilere karşı hücumla geçtiler

Gençlerin gazetelerden almak istedikleri tanınmış muharrirler, bu işe ne diyorlar?

«Gün» gazetesinin başlığı (Yazısı 5 inci sayfanın 1 ve 2 nci sütunlarında)

Askerî vaziyet

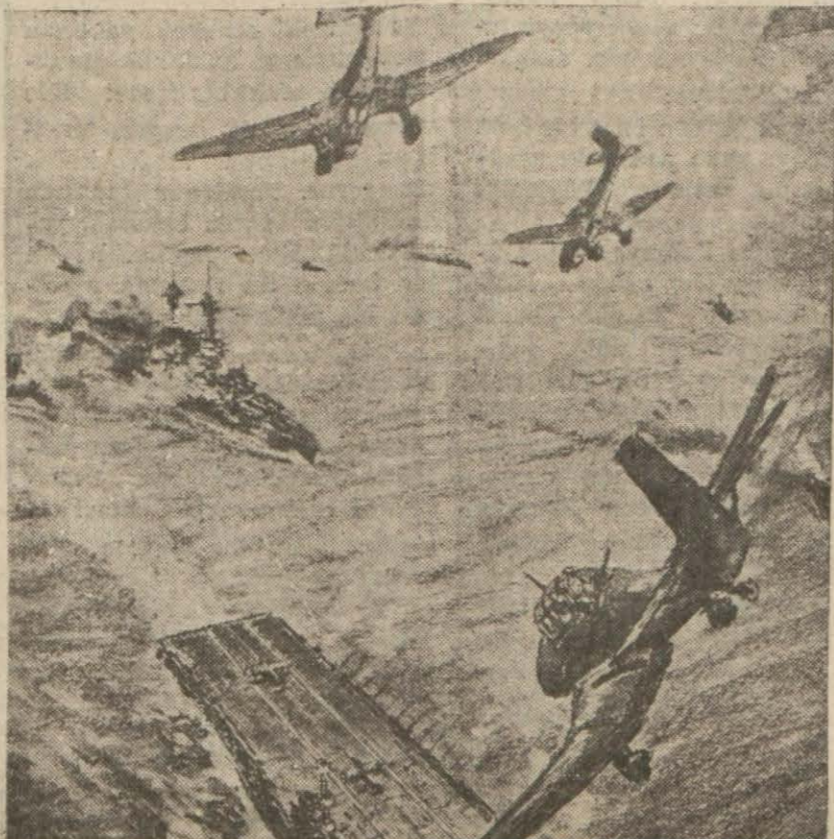
Zırhlı, tayyareye karşı zayıftır; hattâ âciz bile diyebiliriz!

Donanma tekniğinde bir inkılâb devri gelmiştir. Bundan böyle donanmalar sade birbirlerine karşı değil, tayyarelere karşı da harbedebilecek tarzda inşa olunacaklardır

Girid adasının Akdenizdeki ehemmiyetini anlamak için haritaya bir göz atmak kâfidir. Evvelâ, bu ada, şarki Akdenizin ve Süveyşin müdafaası bakımından şimalden gelecek herhangi bir taarruza karşı mükemmel bir istihkâm dır. İkinci derecede, ada, her iki cenahı ile şarktan Oniki adamın yanlarını teadi eder, garbdan da Malta adasını himaye ve Adriyatığın Akdenize açılan ağzını kapamaya yarar. Adanın en çok vazife göreceği olan şimal sahili baştanbaşa körfezler ve koylarla doludur; bu suretle, adanın her tarafında emin üsler tesis etmek gayet kolay olur.

Fakat, ada, sade Süveyşin müdafaası bakımından mühim değildir; bir gün gelip Avrupa kıtasında Almanvaya karşı cenubdan bir taarruz yapmak istiycek olan bir İngiltere için bu adayı elde bulundurmamak birinci şarttır.

Akdeniz stratejisi bakımından bu derece mühim olan bir adayı muhafaza et.rek İngiltere için çok (Devamı 5 inci sayfada)

Hava ve deniz kuvvetleri arasında bir mücadele sahnesi

Hergün

Muhafazakâr kaide
Dinamik teknik

Mahittin Birgen

Dikkat ediyorum: Bütün bu mücadelede İngiltere, ne müdafaa ve ne de taarruz silâhı bakımından ortaya hiçbir yeni şey çıkarmamıştır. Her şeyden evvel, İngiltere, dünyaya karşı, harbin mucib sebeblerini izah ederken eski yoldan gitti ve «Ben insanlığın ve milletlerin hürriyetlerini müdafaa için silâha sarılıyorum. Kim bunları isterse, arkandan gelsin!» dedi. Bu, İngilterenin eski davasıdır ve mükemmel bir siyaset platformu olabilir. Fakat, acaba, zemin ve zamana göre, her harb için yeni bir siyaset platformu aramak daha münasib olmaz mı? İngiltere, bu defa yalnız kalmış olduğuna göre, diyebiliriz ki bu kaide eskimiştir. Muhafazakâr İngiltere, kendisini bir tarih kaidesine lüzumundan fazla bağlamıştır.

Kaideler muhafazakâr olurlar; bir insan kafası da bir kaideye saplandığı zaman, ondan kolay kolay ayrılmaz. Bunun için, İngiltere, harbi şimdiye kadar aynı muhafazkâr kafa ile aynı kaide severlik içinde idare etti. Meselâ, «İngiltere bütün muharebeleri kaybeder; sonuncusu müstesna!» da bir kaidedir. Fakat, herhangi bir harbin kazanılması icab eden bu son partisi lüzumundan çok fazla uzayamaz mı? Tarih ve cemiyet hâdiselerine aid şeylerde değişmeyen kaide yoktur. Günün birinde bu kaidenin de değişebileceğini hesap etmek, İngiltere için elbet lâzımdır.

İşte size bir kaide daha: «Denizlere hâkim olan dünyaya hâkim olur!» Hakikaten bu kaide doğrudur. Fakat, denizlere hâkim olmak demek ne demektir? İngiltere şimdi anlıyor ki denizlerdeki hâkimiyet, eğre: sahiller hâkim olmak manasını ifade etmezse çok bir şey demek değildir.

İşte, İngiltere, bütün bu muharebeyi bu tarzda birkaç kaidenin çerçevesi içinde gördü, ve o ruh içinde idare etti.

Halbuki Almanyanın bu harbe büsbütün yeni şeylerle girmiş olduğunu dünya şimdi daha iyi anlıyor. Bütün harb aletleri, bütün malzeme yeni prensiplere ve yeni görüşlere istinad ediyor. Almanyanın büsbütün yeni olan bir harb anlayışı var. Müdafaa bakımından olduğu kadar taarruz bakımından da büsbütün yeni esaslara istinad eden bu yeni harb anlayışı, muhafazkâr bir kaideperestliğin karşısına dinamik bir tekniğin yeni icadları çıktı. Bugün Girid adası etrafındaki mücadelede Almanların üstün gelmelerinin sebebi buradadır.

Benim anladığım kadarına göre İngilterenin en büyük hatası, bir taraftan dünyayı anlayışta gösterdiği muhafazkâr kaideperestlik, diğer taraftan da Almanyanı, zaruretler içinde bırakıp kendisini icadkar tekniğe överti ele sarılmaya sevk etmesidir. Eğer Almanyanın da müstemlekeleri olsaydı, eğer Almanyanın da bankerleri olsaydı, eğer Almanya da altın sahibi olsaydı ve olsaydı ve olsaydı, o zaman o da eski dünyamızın eski kaidelerine göre düşünür ve bugün İngilterenin karşısına, bütün askerlikte inkılab yapan bir ihtilâlcilerle çıkamazdı.

Halbuki Versailles muahedesi, Almanyanı münhasıran bir amele ve mühendis memleketi olmaya sevketti. Almanyanın böyle bir memleket olup mütemadiyen fabrikalar tesis etmesi, bu fabrikaların (Devamı 4 üncü sayfada)

TAKVİM

MAYIS											
Rumi sene	27		Arabi sene								
1357			1860								
Mayıs	Resmî sene		Hizir								
14	1941		22								
SALI											
GÜNEŞ			R. Âhur			İMSAK					
S.	D.		S.	D.		S.	D.		S.	D.	
5	48		3	21		6	51				
9	03										
SALI											
GÜNEŞ			R. Âhur			İMSAK					
S.	D.		S.	D.		S.	D.		S.	D.	
5	48		3	21		6	51				
9	03										
SALI											
GÜNEŞ			R. Âhur			İMSAK					
S.	D.		S.	D.		S.	D.		S.	D.	
5	48		3	21		6	51				
9	03										
SALI											
GÜNEŞ			R. Âhur			İMSAK					
S.	D.		S.	D.		S.	D.		S.	D.	
5	48		3	21		6	51				
9	03										
SALI											
GÜNEŞ			R. Âhur			İMSAK					
S.	D.		S.	D.		S.	D.		S.	D.	
5	48		3	21		6	51				
9	03										

Resimli Makale:

≡ Evvelâ uzlaşma, sonra dırlaşma ≡

Kayıp ile bitmiş bir uzlaşma kazancı ile neticelenmiş uzun bir yolda her vakit için müreccahdır. Dikenli bir yolda uzun müddet yürüyen bir yolcu selâmete çıksa bile hem elbisesi yırtılmış, hem de vücudu kanamıştır.

Değişen Dünya

Harbler, İhtilâller, Buhranlar

Yazan: Ahmed Hamdi Başar

1930 danberi beş sene süren ikinci neşriyat hayatından sonra, hâdiseler ve günlük madde yüzünden susmuşum. Bu gün «Son Posta»nın daveti üzerine yeni yazmaya başlıyorum. İtiyadların hayatımızda büyük tesiri var. Uzun senelerden sonra, yenden kalemi elime alırken, kendimi adeta ilk yazı yazan insanlar gibi acemi ve korkak hissediyorum. Kafamda birbirine karışmış ve her biri daha evvel ortaya atılmak için mücadele halinde geçmiş yüzlerce fikir olduğunu hissettiğim halde bunlardan iki sütunluk bir makale mevzuu bile çıkaramamaktan korkuyorum.

«İktisadî devletçilik» (1) ismindeki kitablarımı ve bu arada iki yıl süren kooperatif mecmuasındaki makalelerimi ve gene o sıralarda konferanslar ve bazı yevral gazetelerde makaleler şeklinde de yürütmüş fikirlerimi takip etmiş olanlarca, şimdi «Son Posta»da okuyacakları yazılardaki hâkim fikirler için bir suretle yabancı gelmeyecektir.

Hâdiseler dolayısıyla neşriyat hayatından çekildiğim son beş altı sene içinde fırsat düştükçe birçok noktalarda birleştiğimiz arkadaşlarla hasbihallerde bulunmaktan büyük zevk duyardık. Maamafih şunu da itiraf edeyim ki, ilk günlerde birçok noktalarda fikirlerimizin birleştiğini memnuniyetle gördüğümüz bazıları ile son zamanlardaki hâdiselerin görüş tarzlarında ve çıkarılacak neticelerde ayrılıklarımız olduğu da vâki olmuştur. Buna bu son senelerdeki fikir ve neşriyat hayatımızdaki acınacak boşluk, kuraklık ve ayrılık tesir etmiştir.

Fikirlerimiz içinde yaşadığımız müddette, kapalı ve sıcak dolablarda kalan yemekler gibi bozulur ve tefessül eder. Fikrin yayılması, akması lâzımdır ki, durgun sular gibi kokmasın ve kurtlanmasın. Akımların ve içte kalan fikirlerle dolu bir insan, cemiyet için heba olmuştur. Zarar verecek hale gelmiş insandır. Ve böyle insanları içinde yaşayan cemiyet te tehlikeli bir cemiyettir. Bu itibarla fikri boşluğumuzu, kuraklığımızı, hareket-sizliğimizi korkunç bulanlarda - num. İşte bunun tesirlerinden birisi de, beraber aynı hakikatlar için fikir çarpışmaları yaptığımız bir takım arkadaşlarla mazileri - mizde sanki hiç fikri bir iştirak yokmuş gibi taban tabana zid in-

sanlar haline gelmiş olmamızdır. Onlarla bugün beraber yürümekten değil, münakaşa etmekten ve hattâ konuşmaktan bile fayda olmayacağına kaniim. Bu da, onların benim şahsen kabahatli olmadığı - gümüz bir hâdiseden, yani fikir kuraklığından neşet etmiştir. Ben bugünden itibaren kendim kısmen yazmaya, dolmuş ve donmuş fikir stokundan sarfiyat yaparak ve onları hareket haline sokarak beni fikri bir canlılık yaratmaya mecbur eden «Son Posta»daki arkadaşlarıma teşekkür ederim.

1914, 1939 iki Büyük Dünya harbinin başlangıç seneleridir. Her iki tarih arasında 25 sene geçmiştir. Yani yirminci asrın dörtte birine hâkim olan bir devir içinde iki büyük harp patlamıştır. Bu iki tarih arasında ise dünya sükûn içinde yaşamamıştır. Harb bitmiş, yer yer ihtilâller baş göstermiştir. Rusya'da, bu büyük dünya parçasında, bütün cemiyet şartlarını değiştiren bir inkılab olmuş, Türkiye'de ise kökü tarihin uzun yıllarında hazırlanmış ve tesir sahası itibarile de coğrafi genişliği, ilk tahminlerden çok fazla olmuş bir ihtilâl ve inkılab hareketi yapılmıştır. Dünya üzerindeki ihtilâller bundan ibaret kalmamış, İtalyada, Almanya'da, İspanya'da ve daha bir takım memleketlerde yer yer hareketler kendini göstermiş ve oralarda da eski cemiyet

yet şartları büyük karakterlerle değişmeye mecbur edilmiştir. Bunlardan maada harbin bitmesinden on sene sonra bir büyük dünya buhranı başgöstermiş, bir çoklarına birkaç ayda geçeceği tahmin edilen buhran müzminleşerek o da cemiyetin normal şartları arasına girmiştir. Bütün bu hâdiselerden ve yer yer harblerden sonra ise 1939 da yeni bir Avrupa harbi başlamıştır.

Bütün bu hâdiseleri şahıslara ayrı ayrı menselere ve sebeblere bağlayarak müteale eden insanlar, her memleket mevcuttur, Bunlara nazaran Umumi Harb bir kaç ayda bitecekti; bilâkis dört sene sürdükten sonra, başladığı yerden daha fena şartlar altında ve dünya meselelerini düzeltmek yerde büsbütün bozarak nihayetlendi. Rus ihtilâli kısa bir zaman sonra söndürülecek ve her şey eski haline alarak memleketlerinden muvakkaten çıkmış olanlar geri döneceklerdi; halbuki bu hareket, kökleşti ve yerleşti. Türk istiklâl savaş ve inkılabı bir deliliktir; bilâkis dünyamızın en akıllı bir hareketi olduğu anlaşılıyor. Gene bunlar 1929 da başlamış dünya buhranını, diğer piyasalar buhranları gibi geçici bir şey telâkki ettiriler, ve birkaç ayda her şey yerli yerine gelirdi dediler, senelerce sürdü; geçmedi; bilâkis buhran bir (Devamı 4 üncü sayfada)

Çeyrek asırda iki büyük harb

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Arkadaşlarımızdan biri iki yıla yaklaşan bir zamandanberi bütün dünyayı kasıp kavurmakta olan bu muharebeyi tuşturan başlıca sebebi araştırmış; mücadeleye:

«Her şeyden önce bir ham madde ve satış pazarı kavgası damgasını vurmuş. (Söylediği şudur:

«Başta Polonya olmak üzere sırasıyla Danimarka, Norveç, Holanda, Belçika hattâ Fransa gibi birçok hatırı sayılır, kudema ve ekâbir devletler ortadan kalktığı halde harb hâlâ bitmedi. Bilâkis, Almanya ile İngiltereyi tefferrüattan sıyrılmış bir halde karşı karşıya gördüğümüz şu sırada kavgamızın mucib sebeblerini daha vazih olarak idrak edebiliyoruz: Halli çok müşkül bir ham madde ve satış pazarı davası mevzuubahstir.

Ve bu dava, iki alâkalı devlet arasında olanca hızile devam ediyor.

Fakat iki seneye yaklaşan harb, neticesi hakkında şimdiden bize ufak bir işaret bile vermediği halde, kavgacı tarafların iddialarına artık kulak asmayız. Yaralanan masum milletlerin kanına bakarak, yarınkı dünyayı, muhariblerden hiç birinin tasavvuruna uymayan bir şekilce görüyoruz.»

Arkadaşımızın bu hükmüne bir çoklarının da iştirak edeceklerinde şüphe edilemez. Muharebeden sonra dünyamızın muhariblerden hiç birinin tasavvuruna uymayan bir manzara alması ihtimaline gelince, bu da mümkündür. hele muharebe bir müddet daha devam edecek olursa büsbütün mümkün olacaktır. Buna biz inanıyoruz, fakat ey okuyucu sen:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Tıbbî bahisler

Mikrob ve insan

YAZAN
Doktor İbrahim Zati

Size bugün şu beş on dakikalık zaman içinde mikrob dediğimiz göz le görünmeyen küçük zalimlerin vücudumuza nasıl ve nereden girebileceklerini anlatmak istiyorum. Bunun herkesce öğrenilmesi gene sizin sıhhatiniz ve menfaatiniz icabıdır.

Mikropların vücuda dahil oldukları ilk kapılar neleridir? Bu kapıların birincisi derimiz, diğeri de ağzımızın, burnumuzun içini kaplayan kırmızı ince zarıdır. Deri nasıl ki haricen bütün vücudumuzu kaplarsa bu ince zar da bütün dahili azamızın üzerini tamamen örter. Bu dahili âza da meselâ hazım cihazı yani mide ve barsaklarımız, bir de başlıca akciğerlerimiz ve nefes borularımızdır. İşte bütün mikroplar bu yoldan vücuda dahil olurlar.

Eskiden sağlam bir deriden mikrob giremez deniliyordu. Halbuki son senelerde bazı haşeratin, tufeylân deriden nüfuz edebildiği anlaşılmıştır. Maamafih en mühim kapı yukarıda söylediğimiz kırmızı ince zarıdır ki bunun adına gısayı muhatı diyoruz. Yani ağız, boğazdaki guddelerimizle, barsaklarımız mikrobun kabul etmek için en tehlikeli kapılardır.

Şunu da bilmek lâzımdır ki mikroplar hastalık girdikleri yerlerde hastalık tetahürati husule getirmezler. Akciğerlerde görülen bir zatiirre veyahud bir verem mikrobunun mutlak akciğerlerden geçtiklerini iddia edemeyiz.

Mikroplar vücudumuza nereden girelerse ginsinler muhakkak evvelâ kanımıza ve lenfa denilen beyaz kanı damarlarına dahil olurlar. Böylece kana karıştıktan sonra hastalık tevliidi için intihab edecekleri uzuvda tavazzu ederler ve ilk marazi âlâmetler belirmeye başlar.

Mikropların hastalık tevliid edeceği âzânın zaafi ve mukavemet-sizliği de bunu çok kolaylaştırır.

Mikroplar vücuda dahil olduktan sonra vücuda ifraz ettikleri toksin denilen zehirlerle hastalattırlar. Ve mutlak olarak her zaman kanda dolmazlar. Meselâ kolera mikrobunu barsaklarda, kuşpalazı yani difteri mikrobunu da demcikler üzerinde; tetanoz mikrobunu da yara üzerinde bulabiliriz. Halbuki bu mikropların ifraz ettikleri toksinler ki ekseriyetle insanı öldürme kadar sevkedir. Bunun umumî hıfzıssıhha noktai nazardan ehem miyeti büyüktür. Çünkü birçok defa mikrobun öldükten sonra bu zehirlerin yapması olduğu tahribat yıllarca devam etmektedir. İşte bu sebeble mikrobik hastalıkların tamamı ortadan kalkması umumî ve millî sıhhatin muhafazası için daima en büyük lâzımlardan biridir.

Zemin
Bütün mikropların faaliyet göstermeleri için kendilerine müsâid bir zemin bulmaları esastır. Bir mikrobun bir şahıstan diğeri bir şahısa geçtiği zaman hemen hastalık infilâk etmez. Geçtiği şahsın vücudunun mukavim olup olmaması bu hususta çok büyük bir âmil-dir.

Profesör Başar'ın dediği gibi normal bir zemin vücuduna daima en mükemmel bir müdafaa kalesidir. Eğer vücut kuvvetli ve sağlam ise gelen mikrobun mahvetmesi ve hastalığa yakalatmaması şarttır.

Sözün kısası

Şimdi de matbuattan
Koğuluyoruz!

E. Ekrem Talu

Bundan epey bir müddet evvel.. - böyle saçma sapan şeylerin vukuu tarihi akıldan tutulmaz ki.. - bizim Gavsî Ozansoyun peşine takılan Bobstiller güruhu, biz eski kalem emektarlarına:

«Ön saftan çekiliniz! Yerinize biz geçeceğiz!...»

Yaygarasını, geçid resmi seyrine gidip de, arkada kalan arsız çocukları gibi koparmışlardı.

Zamanla Gavsî imana geldi. Kendisinin de, arkadaşlarının da, şöhrete etmek için tuttıkları yolun çıkar yol olmadığını anladı ve şöhretini kendi emeğiyle, aramızda yapıyor.

Fakat diğerleri mütenebbih olmamış: Yeni doğan gazetelerinde, bu sefer de gazetecilere çatıyor ve «Matbuat intiyazıları, tünedikleri binaların kapısına yasaktır levhası asmışlar; içeriye bizleri koymuyorlar!» mealinde bir şeyler geveliyorlar...

Gazete idarehâncileri ne kümes-tir, ne de küllük. Oralarda tünemez de, eşinmez de. Boyuna tünemektен ve eşinmektен bahseden ispenç horâzlarına onun için kapıları açık değildir.

Fakat gönlünde bu çok yüksek mesleğe karşı ciddi bir aşk duyan ve kendini efkârı umumiyyeye kudret ve nezahatle sevdireceğinden emin bulunan bir genç o kapılardan içeriye ferih ve fuhur girer ve kendisine kucak açılır.

Misal mi istiyorlar? İşte Nusret Safa, Hikmet Feridun, Reşad Feyzi, Mithat Perin ve daha da bunlar gibi niceleri matbuat ordusunun vücutlarıyla iftihar duymağa başladığı bugünün genç şöhretleridir.

Fakat bunlar, kendilerinden önce mesleğe giriş ömür yıpratmış büyüklerini istiklal ederek değil, kendi temiz heyecanlarını, idea-listliklerini, edeb ve iktidarlarını gitdiği hâkim kılark aramızda katılmışlar ve hepimizin sevgi ve saygısını kazanmışlardır.

Hayat ebedî değildir. Bobstillerin «intiyazlı» dedikleri gazeteciler de, selefleri gibi bu dünyadan bir bir çekilip gideceklerdir. Fakat onların yerine geçecek olanlar sellemehüşşelâm yerden bitmez. Onları efkârı umumiye seğir ve yerlerine oturtur. Efkarı umumiye ise çok tizdir: Kül yutmaz. ve küllükte eşinlenlere itibar etmesi de gayet şüphelidir.

Sonra, gazetecilik aynı zamanda zordur. Avareliği, kültür eksikliği, hele kupkuru iddiayı hiç kaldırmaz.

Matbuat âlemi yıkıcı değil, yapıcı istiyen bir âlemdir. Orasını bir Yenicheri ocağı zannedenler o «yasak» levhasıle daima karşılaşırsaklardır.

E. Ekrem Talu

çoktur. Böyle mücadelede mikropların telef olarak bedenini müdafaası galib gelir. Bu sebeble umumî hıfzıssıhha noktai nazardan dan niçin herkesin her zaman normal ve zinde bir halde bulunmasını istediğimizin sebebi meydana çıkar. Çünkü vücudun kuvvetli olmasını istemek demek mikropların mahvolmasını temin etmek demektir.

Vücudun müdafaası meselesinde yaşın tesiri büyüktür. Umumiyyete ihtiyaçlarının mukavemeti azdır. Bu sebeble yaşlı olanların kendilerini zım derecede muhafaza etmeleri lâzımdır. Kezalkı bu meselede irkin, iklimin tesirleri de çoktur. Bedeni sarsan bütün âmiller, yorgunluk - burada dimağı veya bedeni yorgunlukları kasdediyoruz - hele her ikisinin birden yorgunluğunun insanı ne hale getirdiğini o yorgunluğu duyanlar bilir. İşte bu gibi yorgunluklar, alkollü içkilere fazla inhimak, uykusuzluk, fena ika-metgâhlarında yaşamak, fena ve gayrikâfi gıdalarla beslenmeğe çalışmak, soğuk almak gibi şeyler beden mukavemetini kıran sebeblerdir. Sonra umumî hicretler, harbler dahi hastalık salgımlarını kolaylaştırır.

Sonra unutmıyalım ki bütün bunların başında gelen diğeri esastır bir âmil vardır ki o da pisliktir. Hastalık kapmak istemezseniz temiz olunuz. Tertemiz bir vücut, temiz elbise ve çamaşır, temiz bir mesken, temiz bir gıda ve temiz bir muhit içinde mikrob yaşyamaz ki hastalık gelsin.

Dr. İbrahim Zati Öget

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Makineye Verilirken İkinci deniz muharebesi başladı

Başta Bismark olduğu ha'de çarpışmalar devam ediyor

Londra 27 (A.A.) — B. B. C.: Amiral Rederin beyanatı hakkında mütaaleat serdeden Cordel Hull: Almanya bütün denizlerin hakimiyetini tesis etmeğe muvaffak olduğu güne kadar Birleşik Amerika müdafaa hariç tutmak istiyor.

Vaşington askeri mahfellerinin işaret ettiğine göre amiralin beyanatı İngiliz bahriyesine meydan okuyuşu telâkki edilmektedir.

Nevyork Daily Muror gazetesi Oslo radyosundan aldığı bir habere göre Danimarka açıklarında Bismark'ın ihtiva eden Alman donanması ile İngiliz donanması arasında bir deniz muharebesi devam etmektedir.

Irakta Resid Ali bütün idareyi eline aldı

Iraklılar 12 tayyare tahrir ettiklerini bildiriyorlar

Ankara 27 (A.A.) — Raşid Ali Bağdadda bulunmaktadır. Hemen hemen bütün vekâletlerin idaresini üzerine toplamıştır. Yanında yalnız iktisad ve adliye nazırları bulunmaktadır. Hariciye ve maliye nazırları Tahrandadır. Hükümetin diğer azaları Musuldadır.

Eski Başvekil Basrada
Berut 27 (A.A.) — Raşid Ali iktidar mevkiine gelince Bağdadı terkeden kral naibi Abdullah eski başvekillerden hususi bir vazife ile Basraya göndermiştir.

Cemil tayyare ile Basraya muvasalat etmiştir.

Habbaniye tayyare meydanı
Bağdad 27 (A.A.) — Bağdad Hiraç muntakasında feyzanlar tehdid edici bir mahiyet almaktadır. Habbaniye tayyare meydanı tecrid edilmiş ve su baskınına uğramak tehlikesinde bulunmaktadır.

Irak teliği
Bağdad 27 (Hususi) Irak resmi teliği:

Irak kuvvetleri Ramali muntakasında düşmanın ilerlemesini taretmişlerdir. İngilizler insan ve malzemece ağır ziyat vermişlerdir. Cenub cephesinde 100 düşman askeri öldürülmüş ve esir alınmıştır.

Irak tayyare kuvvetleri Huneledebbaniyi bombardıman eden tayyarelerimiz 12 düşman tayyaresini hasara uğratmış, 8 tanesini tahrir etmişlerdir.

Irak Harbiye Nazırı yeniden Ankaraya geldi

Ankara 26 (A.A.) — Bir müddet evvel Şehrimizi ziyaret etmiş ve sonra İrak'a dönmüş olan Irak harbiye nazırı Naci Şevket, bugün tekrar Ankaraya gelmiştir. Evvelce bildirildiği gibi Naci Şevket, bundan bir müddet evvel refikası ve çocuklarını Ankaraya göndermişti. Tahmin edildiğine göre Naci Şevket uzun bir müddet daha Ankarada oturacaktır.

Giride şiddetli muharebeler

Kahire 27 (A.A.) — Kahire askeri mahfellerinde Malema ve Hanyan civarlarında şiddetli muharebeler devam ettiği söylenmektedir. Almanlar Hanyanın 5 kilometre garbindeki sahaya yeni kütahlar çıkarıya muvaffak olmuşlardır. İngiliz ve Yunan kuvvetleri muannidane dövüşmektedirler. Düşman da azudane muharebe etmektedir.

Ankara dil, tarih ve coğrafya fakültesine taarruz eden mütecavizin muhakemesi

Ankara, 26 (Hususi) — Bir müddet evvel, Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesinin kapı camlarını kırarak ve mahalle bekçisi Murtaza Babacanı yaralayan İsmail Ömer-aga mahallesinden 334 doğumlu İshak oğlu Sadettin'in muhakemesine bugün Ağırceza mahkemesinde başlanmıştır. Maznun hâdiseyi mahkeme huzurunda tafsilâtle anlatmıştır. Suçunun ifadesine göre, kendisi o sırada Ankaradan ayrılmak üzere olduğundan, Fakülteyi gezmeğe gitmiş, fakat çimenleri çiğnediği için bekçinin ihtarına maruz kalmış ve aralarında bir münakaşa geçmiştir. Bundan fena halde sinirlenen suçlu, bir gazinoya giderek bira içmiş, Fakültede geçen hâdisesini müteessir ettiği ve hid-detlendirdiği için o zaman sübya olduğundan yanına üç süngülü alarak gece tekrar Fakülteye gitmiştir. Fakat bekçiyi bulamayınca, süngüleri camları kır emrini vermiş, dönerken takibi edildiyini anlayınca takibi bertaraf etmek için iki el silâh atmıştır. Suçlu, mahkemede kurşunların bekçiyi isabetinden haberdar olmadığını, bu işleri sarhoslukla yaptığını söylemiştir.

Bundan sonra reis bazı sualler

sormuş, suçlu kısa cevaplar vermiştir. Reis demmiştir ki:

«— Hükümet merkezinde bunları nasıl yapıyorsunuz; bu ne cesaret?»

Maznun bu sözlerle muhatap olunca başını önüne eğerek sükût etmiştir.

Müteakiben dinlenen bekçi Murtaza Babacan, kendisine durması için haykırdığını, onun ise, «Yaklaşma yakarım!» diye tehdit ettiğini ve bu sırada göğsünden yaralandığını söylemiş ve tabancanın nişan alınarak atıldığını ilâve etmiştir. Bekçiden sonra dinlenen şahidler, kurşunun bir tesadüf eseri olarak bekçiyi yaralamadığı mütaaleinde bulunmuşlardır.

Bilâhare söz alan suçlunun avukatı, müekkilinin asabi olduğunu söyleyerek müşahede altına alınmasını talep etmiştir.

Bu talebe iddia makâmı itiraz ederek, bu hakkın şimoiye kadar niçin kullanılmadığını sormuştur.

Buna karşı suçlu, sicili tetkik edilirse küçük yaşta sinirli olduğunu anlaşılabileceğini ileri sürmüştür.

Mahkeme, maznunun Tıbbi Adliye muayenesine karar vererek muhakemeyi talik etmiştir.

Meseler

(Baştarafı 1 inci sayfada)

100 gram, çuval 50 kiloluk olsa 50 gram düşmesi icab ederdi. Her eve bu müddet zarfında yarım kilo, bir kilo çekirdek, sahici kahvenin grımı olması lâzımgelirdi.

Muhitinizi gözden geçirin: Bu muvaffakiyete ermiş olanların nisbetini yüzde kaç bulursunuz?

Türkiye Avrupa memleketleri arasında vesika kullanmak zaruretine düşmüş olan tek memlekettir. Fazla ihtiyat ve uzak görüşlülük veya bir mahzuru önleme mecburiyeti çıkmazsa bu serefi muhafaza etmekteyiz lâzım.

Esasen nedretini duyduğumuz maddelerin sayısı başta bu kahve olmak üzere iki üçü geçmez. Hatâla işte bu dakikada düşünürüz, ikincisi ile üçüncüsü pek hıtrımızda da gelmiyor.

O halde nedreti görülen bu tek maddeyi satıcı elinden saklanma, karıştırılma veya zincirleme şeklinde neden gayrimeşru bir kazanç vesilesi yapalım? Meselâ hüviyet varakasının ibrazı ve damgalatılması gibi vesikasız tatbik edilebilecek bir şekil de bulunabilir, diyoruz.

Amerika heyecan içinde

(Baştarafı 1 inci sayfada)

nin ileri karakollarını tutmağa katılan azmetmiştir.

Vaşingtonun bazı mahfellerinde ki telâkkiye göre Amerikanın gemi kafilie sisteminin tatbik ettiği takdirde, de hâsil olabilecek vaziyete dair Alman donanması kumandanının ihtar ve diğer taraftan Hindi Çinideki Amerikan mallarının Japonlar tarafından müsaderesi B. Ruzveltin yarıncı beyanatında ihmal edemeyeceği âmillerdendir.

Yeni deniz harbi ve Amerikalılar
Vaşington 26 (A.A.) — Hood muharebe kruvazörünün ziyası, İngiltereye yapılacak bahri yardımın arttırılması meselesi etrafındaki münakaşalar üzerinde büyük bir rol oynayacak gibi görünüyor.

Müstakil âyandan B. Noris gazetecilere beyanatta bulunarak Amerikanın kafiliele refakat vazifesi görmek üzere Kanada veya İngilize donanmasına derhal ehemmiyetli miktarda harb gemileri devretmesi lâzım geldiğini söylemiştir. Son deniz muharebesi, Ruzvelt'in Sah günü irad edeceği nutukta, Amerikanın harb gemileri kafiliele himaye ettirmek veyahud İngiltereye yeniden harb gemisi temin edecek tedbirler almak şıklarından bizim tercih etmesini tesrie yarınacaktır.

Alman amiralinin beyanatı
Berlin 26 (A.A.) — Alman donanması kumandanı amiral Rader, dün Amerikan gazete muharrirlerine beyanatta bulunarak, Amerika tarafından vapur kafiliele refa-

Son resmi tebliğler

(Baştarafı 1 inci sayfada)

bombardımanının himayesi altında Hanyanın garbindaki kütahlarıza karşı şiddetli bir taarruzda bulunmuşlardır. Düşman ağır ziyata uğramış olmakla beraber mevzilerimize girmiştir. Yeni Zelandada kuvvetleri mukabil taarruza geçmişlerdir. Şiddetli bir muharebe devam etmektedir.

Alman teliği
Berlin, 26 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının teliği:

Girid muharebesinde Alman hava kuvvetleri Akdeniz İngiliz filosuna karşı fevkalâde muvaffakiyetler elde etmiştir. Alman hava kuvvetleri 20 Mayıs'tanberi düşmanın 7 harb veya hava dafi kruvazörünü, 8 distroyerlerini, bir denizaltısını ve 5 hücum botunu batırılmışlardır. Başkaca, tam bir bomba isabetiyle bir saffi harb gemisi ve müteaddid kruvazör ve distroyer ciddi hasara uğratılmıştır.

İtalyan deniz ve hava kuvvetleri aynı müddet içinde 4 düşman kruvazörünü batırılmışlar ve diğer müteaddid cüzütamları hasara uğratmışlardır.

Bu suretle şarki Akdenizdeki İngiliz hâkimiyeti, Mihver mütteliklerinin deniz ve hava kuvvetleri arasındaki mükemmel işbirliği ile mühim bir darbe yemiştir.

Girid adasında da, burada harbe tutuşmuş olan teşekkülleri ve bilhassa kara ve hava kuvvetlerinin savaşı, muvaffakiyetle tetevvüce devam etmiş ve mütemadiyen takviyeler gönderilmiştir.

Girid adasında yapılmakta olan kara muharebelerinde Alman hava kuvvetleri dün de muvaffakiyetli taarruzlarda bulunmuşlar, İngiliz üslerini ve mühimmat depolarını ateşe vermişlerdir.

104 bin kilo ekme tasarruf ediliyor

Ankara 26 (Hususi) — Memleketin diğer birçok vilâyetlerinde de ekme tartısının 950 grama indirilmesi ile günde 104 bin 682 kilo ekme tasarrufu temin edilecektir.

kat usulü kabul edildiği takdirde bunun bir harb hareketi ve Almanya karşı tahriksiz bir tecavüz teşkil edeceğini söylemiştir.

Diğer taraftan Demei ajansının muhbirine de beyanatta bulunan amiral demmiştir ki:

İngiliz donanması lehine ve Almanya karşı Amerikalılar tarafından devriye faaliyeti gösterilmesine Almanyanın lâkayit ve seyirci kalmaması lâzım bekliyoruz.

Siyaset ALEMİNDE

Bugün Amerikadan yükselecek ses

Amerika Cümhurreisi Roosevelt bütün dünyanın sabırsızlıkla beklemekte olduğu nutkunu bu akşam söyleyecektir. Amerika muharebeye bir adım daha mı yaklaşacak, yoksa bir müddet daha beklemek yolunu mu tutacak, nihayet birkaç saat sonra anlamış olacağız.

Amerika cümhurreisi hakikatte bu nutkunu on beş gün evvel söyleyecekti, günü, saati, hattâ söylenmesi için münasib görülen yer peşinden seçilmişti. Fakat birden tehir edildi, Mister Rooseveltin geçirmiş olduğu küçük bir soğuk algınlığı da buna sebep olarak gösterildi.

Siyaset âleminde mühim kararlar verileceği bir zamanda çıkan hastalık yüzde doksan dokuz bir bahanedir. Kararın tehirine lüzum görülmediği sıklamaya yarar. Bu defa da öyle olduğundan şüphe etmiyelim.

Mister Roosevelt pek sert, pek ateşli nutuklardan sonra 15 gün daha düşünmeye sevkeden sebebe ya dahilî, ya haricî, yahud da hem dahilî, hem de haricî olabilir.

Amerikada umumî efkârın dörtte üçü İngiltereye maddeten yardım edilmesine taraftardır, fakat bu yardımın Amerikayı fiilen harbe sokması bahis mevzuu olunca dörtte üç ekseriyet hemen kuvvetini kaybeder. Bu sahada infiradcuların elân kuvvetli bir durumları vardır, bu durum son günlerde Amerikanın en tanınmış muharrirlerinden birinin de iltikâ ile manen biraz daha kuvvetlenmiştir. Bunun haricinde işçilik âleminin gittikçe daha ziyade yükselen ses ve talepleri de harb yolunda yürüken önlenmesi icab eden manialardandır. Bu bakımdan Amerikada umumî efkârı biraz daha işlemeye lüzum görülmüş olabilir.

Amerika cümhurreisini muharrer nutkunu 15 gün tehire sevkemiş olması muhtemel tesirlerin harici olanlarına gelince. Japon hariciye nazırının takriben yirmi gün evvel bir gazeteciler toplantısında sorulan bir suale verdiği cevabı hatırlıyoruz. Bu cevabda Amerikanın su veya bu sebebe harbe sürüklenmesi halinde Japonyanın da Mihvere vermiş olduğu şeref sözünü tutmak vaziyetinde kalacağı gayet sarîh olarak ifade ediliyordu.

Bu sahada en son vak'aya gelince onu da Alman deniz kuvvetleri başkumandanı amiral Rederin dün söylemiş olduğu bir cümlede görüyoruz. Amiralin cümlesi aynen şudur:

«Birleşik Amerika taraftan kanfile sisteminin kabulü harb vesilesi teşkil edecektir.»

Görülüyor ki, Amerikanın bir müddet daha teenni ile hareket etmesini icab ettiren sebebler az değildir. Fakat diğer taraftan İngilterenin âcil bir yardıma muhtaç olduğu da meydandadır. Bu vaziyette verilecek olan karar ne olabilir? Gazeteci için iptidai ihtiyat 12 saat sonra hakikati anlaşılacak vaziyet'ler üzerinde hüküm vermekten çekilmeyi emreder. Bununla beraber biz Rooseveltin nutkunda İngiltereye cesaret vermekle beraber harb sahasında bir adım atmaya tehir edeceğini düşünürüz. ★★

6 ayda pratik usul ile İngilizce Yirmi üçüncü ders Yarınki sayımızda

Giride 250 Alman tayyaresi düşürüldü

(Baştarafı 1 inci sayfada)
vardır. Fakat Malemede olduğu gibi bu mntakalarda tayyare meydanına malik değildir.

Bazı haberlere göre düşman tayyareleri tanklar getirmişlerdir. Maamafih bu tankların İngiliz kütahları ile temasa geldiğine dair henüz kat'i malumat yoktur.

Düşmanın kütile halinde denizden tevessül ettiği ihraç teşebbüsleri hakkında malumat yoktur.

Yeni Alman kuvvetleri

Kahire, 26 (A.A.) — İngiliz orduları umumî karargâhı tarafından dün akşam neşredilen tebliğ:

Almanlar Cumartesi günü Giride yeni kütahlar indirmeğe muvaffak olmuşlardır. Fakat bu kütahlar daha evvelki günlerde indirilenlere nazaran daha azdır. Kandiya ve Resmo bölgelerinde şiddetli muharebeler devam etmektedir.

Maleme ile Kandiya arasında göğüs göğüse şiddetli çarpışmalar bütün gün devam etmiştir. Yeneden şiddetli ve kesif pike hücumları yapılmıştır. Daha önceki günlerde olduğu gibi kuvvetlerimiz bu mntakada düşmana büyük ziyat vermiş ve yerde bulunan düşman tayyareleri topçu ateşimizle tahrir edilmiştir.

Taymıs diyor ki:

Londra, 26 (A.A.) — Timesin Kahire muhabiri harekât hakkındaki meraklı tafsilât vermektedir. Bu muhabir şunları yazıyor:

Giride, plânörler hesaba katılmaksızın 250 den fazla Alman tayyaresi tahrir edilmiştir. Almanlar büyük fedakârlıkları göze almayarak benziyorlar ve muharebe meydanına sayısız asker, malzeme, gemi ve tayyare atıyorlar. Yunkers tayyareleri hafif toplar nakletmeğe muvaffak olmuşlarsa da ağır teçhizat getirememişlerdir. Bu ağır malzemenin şimdi denizin dibinde bulunan veya darımadıgı kaçmağa mecbur olan vapurlarda olduğu anlaşılmalıdır. Almanlar, son zamanlarda işgal ettikleri M'los adasında Giride karşı üs olarak kullanılmak üzere, rekor teşkil edecek kadar kısa bir zaman zarfında bir tayyare meydanı vücuda getirmişlerdir.

Eğer düşman Giride ele geçirmeğe muvaffak olursa Suriye tarihile Irakta beliren Alman tehlikesi hiç şüphesiz büyümüş olacaktır. Iraktaki Alman tehdidi, Giride karşı yapılan harekâta benzer hareketler Kıbrıs karşı da muvaffakiyetle yapılsın veya yapılsın, artmış olacaktır.

Yunan kralının beyannamesi

Kahire, 26 (A.A.) — Yunan kralı Jorj, Giridi terketmeden evvel bir beyanname neşrederek, harekâtı ıskâl etmemek için hükümetle beraber adayı terkeylemekte olduğunu bildirmiş ve ezcümle demmiştir ki:

«Adadaki bütün muhariblere hitab ediyorum ve kendilerinden arkadaşlık havası içinde sıkı durmalarını ve bu suretle millî birliğin idamesine yardım etmelerini

teale ediyorum.

Nihai zafere imanım vardır. Nihai zafer bizim olacaktır. Sizleri bekleyen şeref büyüktür. Çünkü sizler Yunan milletinin son şanlı seddisiniz. Öyle bir sed ki Allahın yardımı ile yıkılmayacaktır. Bütün dünyadaki bütün Yunanlılar, nazırlarını, itimadla ve hayranlıkla sizlerin üzerine çevirmişlerdir.»

Mukadder akibet döne dolaşa Osmanlı saltanatının da başını Akdenize yedi. Akdeniz milletler tarihinin doğum ve ölüm sicili halinde kanlı bir dosyadır. Osmanlı saltanatı hantal bir çadır gibi çöktüğü zaman altındaki yabancı milletler bunu bir kurtuluş mucizesi sandılar. Fakat hakikatte kurtulan yalnız Türktü. Her dilimi parça parça sallanan köhne çadırdan dipdiri kurtulan Türk dimdik ayakta. Kurtulduklarını zannedenlere gelince öyle bir mengeneye sıkışmışlardır ki kurtulmaları için hakiki ve semavi bir mucize ister. Çünkü bu harbin galibi kim olursa olsun Akdenizin tarihini göz önünde tutarak bu denizi hâkimiyetin ulsımı gibi çelik silâhları altında tutacaktır.

Millî Şef dün Mecliste meşgul oldular

Ankara 26 (Hususi) — Reisi -cümhur İsmet İnönü bugün akşamına doğru Büyük Millet Meclisine gelerek dairelerinde bir müddet meşgul olmuşlardır.

Habeşistanda İngilizler 8.500 esir daha aldılar

Kahire 26 (A.A.) — İngiliz orduları umumî karargâhının tebliği:

Habeşistanda Göller mntakasının daki harekât memnuniyet verici bir şekilde devam ediyor.

Daha şimalde, Nisan iptidasında Debra Markos'dan kaçmış olan ve o zamandanberi yakalanmamak için Addis-Ababa'nın şimalindeki yolsuz ve dağlık mntakalara sığınmış bulunan bir İtalyan koluna İngiliz sübayların kumandasındaki Sudanlılarla Habeş cengâverleri hücum etmişlerdir. Üç gün süren mezban muharebelerden sonra İtalyanlar teslim olmuşlar. 570 İtalyanla 5 bin müstemleke askeri ve üç bin yerli çetesi esir edilmiştir. 7 top ve 170 mitralyöz iğtinam edilmiştir. İtalyan kütahları arasında 700 sivil bulunuyordu.

Yardımsevenler Cemiyeti bir beyanname neşrediyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

caktır.

Hastanelerde profesörlerin nezareti altında harb cerrahisi, çöcu bakımı, zehirli gazlar, pasif korunma ve cerrahi sarğı mevzularında bütün talebeyle amelî ve nazarı dersler gösterilecektir. Dersler 6 Haziran Cuma günü akşamına kadar hergün saat 9 dan 13 e kadar devam edecektir. Diğer taraftan dün öğleden sonra Eminönü Halkevinde toplanan Yardımsevenler Cemiyeti mahalle ve kazalardan gönüllü hastabakıcı kurslarına iştirak edecek bayanların kayıd şileri etrafında müzakere-lerde bulunmuşlar.

Yardımsevenler Cemiyeti bütün münevver bayanlarımızı memleket hizmetlerine davet eden bir beyannamenin neşrine karar vermiştir. Birkaç güne kadar hazırlanacak olan beyanname polis vasıtasıyla evlere dağıtılacaktır.

teale ediyorum.

Nihai zafere imanım vardır. Nihai zafer bizim olacaktır. Sizleri bekleyen şeref büyüktür. Çünkü sizler Yunan milletinin son şanlı seddisiniz. Öyle bir sed ki Allahın yardımı ile yıkılmayacaktır. Bütün dünyadaki bütün Yunanlılar, nazırlarını, itimadla ve hayranlıkla sizlerin üzerine çevirmişlerdir.»

Sabahtan Sabaha:

Osmanlı çadırı

Eski dünyanın iki haşmetli devleti Akdenizi bir boks ringi olarak kullanıyorlar. Bu ring, dedemizin gençliğinde bütün çevresile bir bayrak altında idi. Afrika kıyılarında Osmanlı kalyonları, Nil boylarında Babilî adamları, Cezayir, Tunus ve Fasta Türk beyleri, Girid adasında ve Morada Osmanlı dilâverleri vardı. Akdeniz sadece bir Osmanlı denizi idi. Osmanlı saltanatı her kazığı bir kütahya çakılmış azametli bir çadır gibi havayı kaplamıştı.

Akdenizin tarihteki macerası da bir efsaneyeye benzer. Kleopatra'nın altın direkli, ipek yelkenli çekirleri o kıyılarda yüzmüştü. Sifo'nun iltihablı aşkı o denizde sönmüştü. Finikenin servet tarihi bu denizde nihayet bulmuştur. Dara'nın, Serhasın saltanatlarına bu denizde çekmişti ve Roma'nın, Atina'nın cihangirikleri gene bu denizde inkrâz bulmuştu.

Mukadder akibet döne dolaşa Osmanlı saltanatının da başını Akdenize yedi. Akdeniz milletler tarihinin doğum ve ölüm sicili halinde kanlı bir dosyadır. Osmanlı saltanatı hantal bir çadır gibi çöktüğü zaman altındaki yabancı milletler bunu bir kurtuluş mucizesi sandılar. Fakat hakikatte kurtulan yalnız Türktü. Her dilimi parça parça sallanan köhne çadırdan dipdiri kurtulan Türk dimdik ayakta. Kurtulduklarını zannedenlere gelince öyle bir mengeneye sıkışmışlardır ki kurtulmaları için hakiki ve semavi bir mucize ister. Çünkü bu harbin galibi kim olursa olsun Akdenizin tarihini göz önünde tutarak bu denizi hâkimiyetin ulsımı gibi çelik silâhları altında tutacaktır.

Bushan Cahid

Şehir Haberleri

Şehirden giderken kadında bir hatıra bırakmak istemiş!

İki sarhoş, tabancalarını çıkarıp ateş etmeğe başladılar. Bir tanesi kendisine mâni olmak isteyen kadını ağır surette yaraladı

Evvelki gece Beşiktaşta bir yaralama vak'ası olmuş, bir sarhoş yeni münasebet peyda ettiği bir kadını tabanca ile vurmuştur.

Beşiktaşta, tramvay deposu karşısında börtüçlük yapan Hüseyin, evvelki gece yanına otobüs şoförlerinden İzzeti da alarak Çırağan sarayında sed üstünde numarasız bir kulübede oturan Müyesser adında bir kadına misafirliğe gitmişlerdir.

Gecenin geç vakitlerine kadar bu kulübede rakı için Hüseyinle arkadaşını adamakıllı kafaları tütülemişler, bellerinden tabancalarını çıkararak havaya bir kaç el ateş etmişlerdir.

Müyesser, sarhoşların bu hareketlerine mâni olmak istemiş, fakat bunlardan Hüseyin:

«Yarın İstanbuldan gidiyorum. Bari sende bir hatıra bırakayım da öyle gideyim!» diyerek tabancasının namlusunu kadının üzerine çevirmiş ve akabinde de tetiğe dokunmuştur.

Çıkan kurşun Müyessere isabet ederek ağır surette yaralanmasına sebep olmuştur.

Hâdiseyi müteakib vak'a yerinden uzaklaşan Hüseyinle arkadaşları İzzet bir müddet sonra zabıta tarafından yakalanmışlardır.

Müyesser, sıhhi imdad otomobil ile Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

40 bin liralık vergi kaçakçılığının tahkikatına devam ediliyor

Pazar günü nüshamızda, Boğaziçinde bir fabrikanın 939 senesi muamele vergisinde 40 bin liralık bir vergi kaçaklığı yaptığı yolunda Defterdarlığa bir ihbar vaki olduğunu ve Defterdarlığın derhal fabrikanın bütün evrak ve defterleri müsadere edilerek tetkike başlanıldığını yazmıştı.

Alâkadarlar, dün de Defterdarlıkta defterlerin tetkikle meşgul olmuşlardır. Tetkikin tamamen ikmal edilebilmesi için daha birkaç güne ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır.

Tetkikat neticelendikten sonra vaziyet bir raporla Defterdarlığa bildirilecektir.

30.000 çuval kahve geliyor

Brezilyadan memleketimize getirilen 30.000 çuval ilk parti kahvenin Mersine çıkarıldığı bildirilmektedir. Bu kahveler Brezilya Türk Kahve Şirketindedir. Mersinden İstanbulla getirilecek olan kahveler İstanbul memleketin muhtelif bölgelerine tevzi edilecektir. Diğer taraftan, gerek Kahve İthalât Birliği ve gerekse Ticaret Ofisi tarafından Brezilyaya sipariş edilmiş olan kahvelerin memleketimize gelmek üzere yola çıkarıldığı haber alınmıştır. Port-saïde bekleyen diğer kahvelerle birlikte memleketimize bu sene zarfında 90.000 çuval kahve gelecektir. Bu kahvenin memleketin bir senelik ihtiyacına kâfi geleceği umulmaktadır.

Tramvay bandajları yakında, tünel kayışı da Temmuzda geliyor

Elektrik, tramvay ve tünel idaresi müdürü beyanatta bulunarak, tramvay seferlerinin sıklaştırıldığı ve tek bilet usulünden iyi neticeler alındığını söyledi

Elektrik, Tramvay ve Tünel idaresinin Romanyadan mühim miktarda bandaj getireceğini evvelce yazmıştı. İdarenin Umum Müdürü Mustafa Hulki Eren dün Romanyadan getirilecek bandajlar ve idareyi alâkadar eden diğer işler etrafında bir arkadaşımıza şu beyanatta bulunmuştur:

«Romanyaya sipariş edilen 800 bandaj önümüzdeki ayın 5 inde Köstence limanında teslim olunacaktır. Bu bandajlar şimdilik bütün ihtiyacı karşılayacak vaziyettedir. Bandaajsızlık yüzünden depolara çekilmiş olan arabalar bu bandajlar geldikten sonra derhal sefere çıkarılacaktır.

Tünel kayışı için Amerikaya yapılan siparişe telgrafla müsbet cevap gelmiştir. Bir Amerikan firması 5 Temmuzda kadar tünel kayışı hazırlayacağını bildirmiştir.

Orta okul talebeleri için kamp

Maarif Vekâleti tatil münasebetine orta okul talebeleri için Pendikte bir talebe kampı kurmağa karar vermiştir.

Bu sene yaz tatilinde gidecek yerleri bulunmayan lise, meccanî lise ve orta okul talebelerinden erkekler için Haydarpaşada, kızlar için de Çamlıca liseleri açık bulundurulacaktır. Bu suretle şehrimizin diğer resmi liselerinde bulunan bütün lise, meccanî talebelerinin yatacak yerleriyle yiyecekleri toplu bir halde temin edilmiş olacaktır.

KÜÇÜK POLİS HABERLERİ

Tramvaydan düşerek öldü

Evvelki gün, Samatyada bir ihtiyarın ölümüne neticelenen bir tramvay kazası olmuştur.

Edirnedan şehrimize gelen Hasan Perdahçı adında 60 yaşında bir ihtiyar, evvelki gün Yedikuleden bindiği bir tramvayla Samatyadan geçerken, müvazenesini kaybederek sahanlıktan caddeye düşmüştür.

Bu sukut neticesinde başından tehlikeli surette yaralanan Hasan, tedavi edilmek üzere Gureba hastanesine kaldırılmışsa da, dün aldığı yaraların tesirile ölmüştür.

İskeleden yuvarlanan ameleler

Evvelki gün, Sirkeçide araba vapuru iskelesi yanında inşa edilmekte olan Devlet Demiryolları İdareesine aid ambara kurulu iskelede çalışmakta olan İsmail, Mehmed ve Cemal adlarında üç amele, siltarındaki iskelelerin birdenbire çökmesiyle 5 metre irtifadan aşağıya düşmüşlerdir.

Bu sukut neticesinde vücudlarının muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanan amelelerin üçü de Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Başına kaya düştü

İspartakulede, taş ocaklarında çalışan Şevki adında bir amele, dün barutla atılan bir lağımdan başına isabet eden bir kaya parçası ile tehlikeli surette yaralanmıştır. Yaralı amele, baygın bir halde Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

Tramvay hattında yaz tarifesinin tatbikine başlanmıştır. Bu tarife ile seferlerin arası kısaltılmıştır. Yeni tarifeye göre Fatih - Harbiye hattında 8-9, Şişli - Tünel arasında 4-5, Harbiye - Aksaray 10-11, Maçka - Tünel 14, Maçka - Beyazıt 8, Maçka - Eminönü 10, Şişli - Sirkeçi 15, Mecidiyeköy - Eminönü 15, Taksim - Fatih 20, Kurtuluş - Beyazıt 10, Kurtuluş - Eminönü 10, Bebek - Eminönü 10, Ortaköy - Aksaray 12, Beşiktaş - Fatih 11, Topkapı - Sirkeçi 9, Yedikule - Sirkeçi 8, Edirnekapı - Sirkeçi arasında 3 dakikada bir tramvay işleyecektir.

Şimdiye kadar aktarmalı ve tek bilet usulünün tatbikinden iyi neticeler alınmıştır. Son zamanlarda aylık tramvay karnelerine rağbet fazlaşmıştır.

Temizlik amelesine yapılan zam

Belediye temizlik işleri kadrosuna yeniden 250 amele ilâve olunmuş, amelelerin ücretleri 15 liradan 20 liraya çıkarılmıştır. Amelelere yemek verilmesi de kararlaştırılmıştır. Şehrin muhtelif semtlerinde çöp fırınları vücuda getirmek üzere başlanan çalışmalar devam olmaktadır. Hazırlanan çöp fırınları projeleri belediye fen heyeti tarafından tetkik edilmektedir. Bu projeler muvafık görüldüğü takdirde çöp fırınlarının yapılmasına başlanacaktır.

Tren altında kalan gardöfren öldü

Bundan 15 gün evvel Çatalca istasyonunda feci bir kaza olmuş, Sadık oğlu Mustafa isminde bir gardöfren manevra yapmakta olan marşandiz treninin altında kalarak, bacağı kesilmiştir.

Cerrahpaşa hastanesine kaldırılarak, tedavi altına alınan yaralı kurtarılamayarak, dün ölmüştür. Cesedi muayene eden adliye tabibi Hikmet Tümer definine ruhsat vermiş, hâdisi etrafında adli tahkikata başlanmıştır.

Bina tahririnde çalışanlar

Umumi bina tahriri yapılan vi-lâyetlerde tadilat komisyonları re-isi ve azalarına şimdiye kadar verilmekte olan 60 lira ücretin 80 liraya çıkarılması muvafık görülmüştür.

Küçük haberler

● Belediye Çubukludaki Hidiv köşkünün korusunu halka açmağa karar vermiştir. Belediye korunun muhafazası için bir teşkilât vücuda getirecektir.

● Tiftik ve yapağı birliğinden bir heyet dün akşam Ankaraya hareket etmiştir. Heyet Ankarada eski ve yeni mahsulle satış şekilleri etrafında Ticaret Vekâletile temaslarda bulunacaktır. Bu temaslarda ayrıca ehlindeki stoklara yeni mahsul de ilâve eden bazı tüccarların vaziyeti görüşülecektir.

● Dünkü ihvâcâtımız 268.000 liradır. Muhtelif memleketlere ih-rah edilen maddeler arasında AL manyaya bütün ve tiftik, Romanyaya tuzlu balık ve susam, Macaristana deri, İtalyaya deri, İsveçe fin- dik içi ve susam vardır.

Fasulya fiatları sun'î olarak yükseltiyormuş

Bir kısım açığözler, fasulyaya ihraç müsaadesi verilecek diye depolarına külliyyetli miktarda mal yerleştiriyorlarmış

Fasulyaya lisansa verileceği şayiaları üzerine bazı spekülâtörler bundan istifadeye kalkışmışlardır. Bir kısım tüccarlar fasulya ihraç edilecek diye bu maldan satın alarak depolara yerleştirmekte idiler. Son iki gün içerisinde fasulya fiatlarında yükselmeler görülmüştür. Lisans şayialarından evvel normal 16/18 kuruş arasında muamele gören fasulya fiatı şimdi 23/25 kuruşa kadar yükselmiştir. Alâkadarların ifadesine göre; fiatın yükselmesinden müstahsil hiçbir suretle istifade etmemişler. Çünkü bu mallar eskiden satın alındığından fiatlar spekülâtörlerin elinde yükselmektedir. Halkın mühim bir gıdasını teşkil eden fasulya fiatlarının bu suretle yükselmesi birkaç kişinin marifeti olduğundan, hükümetin buna karşı ittihaz edeceği bir karar üzerine fiatların derhal eski vaziyetine düşeceği bildirilmektedir. Halen geçen seneki mahsulden İstanbulda 9000 çuval, Anadolu'da 22.000 çuval bulunmaktadır. Bütün bu stok dahili ihtiyacı tatmin edecek miktardadır.

Satiye davasında ehli-vukufun verdiği rapor

Binaya 245.900 lira kıymet takdir edildi, bina 241 bin liraya alınığın göre, hazine lehine bir vaziyet hâsil oluyor

Yolsuz şekilde satın alındığı iddia edilen Satiye binası dolayısıyla sabık Denizbank erkânı aleyhine açılan davaya 1 ncı Ağırceza mahkemesinde dün de devam edilmiştir.

Hâdisede maznun bulunanlar hakkında evvelce verilen kararı Temyizin nakı üzerine, nakız kararına uyan mahkeme, dava mevzuu olan binanın kıymetini takdir için mahallâ yeni bir keşif yapılmasına lüzuma görmüştü.

Beş kişilik bir ehli-vukuf heyeti, Satiye binası üzerinde tahkikat yapmış, keşif neticesinde varılan neticeyi bir raporla mahkemeye bildirmiştir. Bu rapor dünkü celsede okunarak, ehli-vukuf heyetinin binaya 245 bin 900 lira kıymet takdir ettiği anlaşılmıştır. Bina Denizbanka, evkaf bedeli olan 5000 lira Satiye şirketi tarafından ödendiğine göre 241 bin liraya malolmuştur. Binaaaleyh, bu vaziyette hazine için 4000 liralık bir kazanç olduğu anlaşılmaktadır.

Duruşma, müddeiumumi Ziya Yazganın 'dd.asını serdetmesi için, talik edilmiştir.

TEŞEKKÜR

Oğlum, Devlet Demiryolları müfettişlerinden merhum Nazımın vefatına kadar Gureba hastanesinde, yatışı on beş gün içinde, vaziyetinin ümitsizliğine rağmen, bütün hastane heyeti, bilhassa profesör Ekrem Şerif, başhemsire ve hastabakıcılar tarafından bezledilen fevkalade ihtimamdan dolayı, kendilerine en derin teşekkürlerimi sunarım.

Emekli general: Cenâl Teoman

TIYATROLAR

Uskûdar Bizim sinemada (yazlık bahçede) HALK TIYATROSU Bu akşam ilk temsiline başlayıyor Büyük balet ve revü heyeti Kenan Güler ve arkadaşları tarafından Kırkıncıdan sonra macera... Vovül 3 perde Hava yağmurlu olduğu takdirde temsil sinema salonunda verilecektir.)

Askerlik işleri

Yedek sübay ve askerî memurların yoklamaları

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinde:

1 — 1 Haziran 941 günü yedek sübay ve askerî memurların senelik yoklamaları başlayacaktır. Ve bir ay devam edecektir.

2 — 20 Haziran 940 gününden 30 uncu gününe kadar herhangi bir suretle gününde gelmeyenlere tahsis edilmiştir.

3 — Yoklamaya gelirken 2 vesika fotoğrafı, nüfus hüviyet çizimlerini, askerî hizmet vesikalarını umumi ahvali sıhhiye raporlarını, doktor, veteriner, eczacı ve dişçiler diploma ve ihtisas vesikalarını birlikte getireceklerdir.

4 — Yoklamaları esasında istenilen malûmatı şifahan veya mektûbla bildirmemiş ve subeye gelecek kayıtlarını yaptırmamış olan yedek sübayların 50 lira para cezasına çarptırılacaktır.

5 — Mayısta yapılan maaş yoklaması ile Haziran yoklamasının hiçbir alakası yoktur.

6 — Temmuz 941 tarihinde yaş haddine uğruyacak yedek sübaylar yoklamaya gelmeğe mecburdurlar.

7 — Bu yoklamada raporun hiçbir maddede kâfi gelmeyeceğinden rapor gönderilmemesi.

8 — Taşrada bulunanlar, buldukları mahallin askerlik şubelerine bir dilekçe ile müracaat edecekler veyahud taahhüdüle mektûbla şubede ki defter sıra numarasını bildirilmesi ve tercümeihal ile askerî vesaik suretleri gönderilecektir.

9 — Bundan başka:

A) Hâlen gördüğü iş ve memuriyeti ve ikametgâh adresi.

B) Tahsil derecesi.

C) Mühendis ve kimyagerlerin hangi subede ihtisasları bulunduğu (Su yolu, elektrik, sanayi, vesaire) vesika suretleri.

D) Doktorların dahili, harici, kulak vesaire ihtisaslarının vesika suretleri.

E) Yabancı dillerden hangisini din ne dereceye kadar bildiği (tercüme ve tekellüm.)

F) Askerliğinde gördüğü kurslar.

G) Malûl olanlar malûliyet vesikaları ve yaş haddine uğramışlar kâmil geleceklerdir.

H) Yaş haddine uğruyan ve yaş haddine uğradığına dair nüfus hüviyet çizimlerine işaret edilmiş sübay ve askerî memurlar müracaat ederek nüfusuna işaret ettireceklerdir.

10 — Yedek sübay yoklama günleri aşağıda yazıldığı veçhile sınıf ve rütbe sırasına tabii olacaktır.

1 — 2 Haziran 941 günü general, kurmay, piyade albaylar.

2 — 3-4 Haziran 941 günü tabib, diş tabibi, eczacı, veteriner, kimyager, sübaylar.

3 — 5-6 Haziran 941 günü lezâz, istihkâm, muhabere, süvari her rütbeden.

4 — 7 Haziran topçu, ölçme, ıslak büyük küçük rütbeli sübaylar.

5 — 9 Haziran 941 günü jandarma, harb sanayi küçük büyük rütbeli sübaylar.

6 — 10 Haziran 941 günü nakliye, otomobil, küçük büyük rütbeli sübaylar.

7 — 11-12 Haziran 941 günü deniz, demiryol, hava, harita her rütbeden sübaylar.

8 — 13 Haziran 941 günü hesab memuru ve muamele memurları.

9 — 14 Haziran 941 günü askerî hâkim ve müşavir, mızka, imamlar. Esnafatı askeriyeye.

10 — 16 Haziran 941 günü piyade yarbay, binbaş, yüzbaşlar.

11 — 17-18-19-20 Haziran 941 günü piyade üstteğmen, teğmen, astteğmenler.

12 — 21-23-24-25-26-27-28 Haziran 941 günü herhangi bir sebebden dolaylı yoklamaya gelmeyenler.

Değişen dünya

(Baştarafı 2 nci sayfada) rejim haline inkilâb ederek kökleşti. 1939 harbi dahi böyle bir telâki ile karşılandı, ve bazı memleketlerde ve kimselerde bu telâki ki hattâ harbin sevk ve idare mukadderatına dahi tesir icra edecek hale geldi.

Halbuki 1914 senesinde başlamış bir harb, dünyada bozulmuş bir müvazenenin tasfiyesi hareketi idi. Yani dünyanın eski temeller üzerine yaşayamayacağını, yeni bir müvazenenin ve yeni şartların cemiyete hâkim olması icab ettiği gösteren bir hercümerc idi. Harb yaptığı birçok tahriblere rağmen eski şartları ve müvazene-yi yeni ve zoraki tesis edilmiş bir takım usullerle muhafaza etmek pasasına dünyanın bozuk ve müvazenesiz gidişine şiddet vermekle neticelendi. O harb ile büyük dünya buhranını ve yer yer muhtelif memleketlerde başgöstermiş ihtilâl hareketlerini ve nihayet son harbi aynı kategoriden olan ve aynı menşee bağlanan hareketler şeklinde müteale etmek lazımdır. Türk istiklâl harbi ile 1929 senesinde Newyork borsasında patlayan panigî, Rus ihtilâlini, son Avrupa harbini, hulâsa bu arada geçmiş, bütün hâdiseleri aynı büyük menşee bağlamalıyız. Gözlerini kan bürümüş olan dünyayı ancak böyle bir telâki kurtarabilir. Esasen harbler, buhranlar ve ihtilâller bir müvazenesizliği göstermek bakımından aynı kategori içinde müteale edilecek cereniyet hareketleridir.

Ahmed Hamdi Başar

Hergün

(Baştarafı 2 nci sayfada) larda çalışıp ömrü oldukça Fransa ve İngiltereye borç ödemesi esasına istinad etmiş olan Versailles, bu memleketi münhasıran amele ve mühendis memleketi yapınca o zaman dünyanın karşısında yeni bir Almanya vücuda geldi: Dinamik tekniğin en yüksek istihsal kudretine sahip bir sanayile bu tekniğin en ince fefferütatına vâkıf seksen milyonluk bir insan kütle-si, bugün bir tarafta fabrika, amele ve mühendis, diğer tarafta da banker, bankacı, sigortacı, iradıcı ve diğer tarafta nispetle çok az fen adamı harbediyor.

İngilterenin uğradığı bugünkü müşkülâtın bütün sebebi, bütün ruhu buradadır?

Muhittin Biçgen

«Karlıman» bavul ihtikârı yapıyor mu!

Beyoğlundaki Karlıman mağazasının bavul satışında ihtikâr ettiği haber alınarak, Fiat Mürakabe Komisyonu tarafından tahkikata başlanılmıştır. Karlıman mağazasının normal zamanlarla, bavul satışlarının çoğaldığı son bir ay evveline kadar olan bavul fiatları üzerinde tetkiklerde bulunulmaktadır.

Zayı — Tokad askerlik şubesinde aldığım askerlik vesikamla nüfus hüviyet çizimimi zayı ettim. Yenisi mi alacağımın eskisinin hükmü yoktur.

Tokadın Sanyeli mahal'esinden İstanbulda Fatih Kocadede Çarşamba sokağı 19 No. Hüseyin oğlu İbrahim Günar 321 doğumlu

sübaylar.

Emekli ve yedek sübay ve memurların yoklamaları Kadıköy Yerli Askerlik Şubesinde: Şubemizde kayıtlı emekli ve yedek tekmil sübay ve memurların senelik mutad yoklamalarına şimdiden başlanmıştır. Ancak bu sene yoklamaya 20 Haziranda nihayet verileceğinden bu tarihe kadar subeye müracaat edilmesi ilân olunur.

Bu Akşam

SÜMER Sinemasında

Sizi ağılatırcaşına güldürecek... Ve neçe musiki ve şen sahnelerle dolu

PAPRIKA FRANSIZ VODVİLİ, İLK VİZİYON olarak

Orijinal Fransız nüshasını takdim edecektir. Baş rollerde: **IRENE de ZILAHY Rene Lefevre - Charpin**

Bu akşam için yerlerinizi evvelden aldınız.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey gaze telerde gördüm..

... Yaz mevsimi başladığı için eğlence yerlerinde, içkili gazinolarda...

... Halkın neşesini ve rahatını kaçırın şeylere göz yumulmaya başlamış.

Hasan Bey — Demek tarifelerle ciddi bir mücadele başlıyor.

Matbuat âlemimizde yeni bir hâdise Bobstil gençler gazetecilere karşı hücumla geçtiler

Gençlerin gazetelerden atmak istedikleri tanınmış muharrirler, bu işe ne diyorlar?

Yazıcılarının ekseriyetini genç kalemler teşkil eden «Gün» isminde yeni bir gazete çıktı. Bu yeni gazetenin kadrosunda bobstil kıyafetli, uzun saçları, monoklu, yakasındaki çiçeği ve bilhassa garib şifirlerle meşhur Asaf Halet Çelebi de var. «Kamapet Kameta» şairi coşmuş, bir makale yazmış; eski muharrirlerin yeni nesle gazete kapılarını kapadıklarından şikâyet ediyor. Yazısında Babtâli şöhretlerine atıp tutan Çelebi, matbuat mensubları hakkında ağır ithamlarda bulunduktan sonra, sözünü şöyle bitiriyor:

«İmtiyaz beratları eski saltanat devrine aid ve hükümden çoktan sakıt olmuş bu fermanlı matbuhatların kusurlarına bakılmaz. Onları biteni hâlâ idrak edemiyorsa bunu acizlerine ve hastalıklarına bağışlamalıdır.

Gençliğe düşen vazife, bu biçârelerin son günlerini istirahatle geçirmelerini temin etmek, fakat kendilerine aid olan bu eve de merhursuz ve ustursuz girivermek. Bu hattâ bir vazife değil, bir icâbdır.»

Gazetelerimizde hakikaten gençlere yer veriliyor mu? Gazetelerimizin kadrolarında birçok genç arkadaşları çalışır gördükçe, Çelebinin iddiasına hak vermek mümkün değildir. Ancak, ikide bir bazı gençler tarafından ortaya atılan bu davayı artık bir karara raptetmek zamanının geldiği de muhakkak. Bunun içindir ki, meseleyi bazı tanınmış matbuat mensublarından sormak lüzumunu duyduk. Aldığımız cevabları dercediyoruz:

Refik Halid diyor ki:

Son zamanlarda yazdığı muhtelif yazılarla yenileri mütemediyen okşamsı bulunan Refik Halid bile, bu defa gençlere hayli kızmış. Zira kendisini ziyaret eden arkadaşımız, üstâdi bu mesele etrafında ateşli bir makale yazarken bulunmuş. Refik Halid, demistir ki: «Benim bildiğim şöhret verilmeyen, alınır. Biz matbuata yağlandıktan sonra girmedik. Kepimiz genç yaşta bu mesleğe atıldık. Önce küçük işler yaptık fakat tevazula çalışarak, ağır ağır bugünkü mevkiimize yükseldik. Ne bizden evvelkilere küfürler savurduk, ne de «Siz çekilin, yerinizi biz işgal edeceğiz» diye garib

iddialarda bulunuk. Nitekim, bugün de gazetelerimizde çalışan, istikbal için kuvvetli ümidler veren birçok gençler görüyoruz. Sonra, gazete ticari bir müessesedir. Gazete sahibi halkın teccüsünü çekecek, alâka ile okunacak, külenin sevdiği yazıcıları seçer ve onlara sütunlarında yer verir. Bu alâkayı kazanmak iktidar, olan he-kes için mümkündür. Fakat dediğim gibi şöhret verilmez, alınır.»

Selâmi İzzetin fikirleri

«Bu gençler artık doğru söylemeye başladılar. Yeni çıkan bir gazetede bir şiir okudum: «Ben bulutum» diyor. Ben, kendilerini şimdiye kadar deli sanırdım, meğer sarhoşmuşlar. Bu ise, haklarında esbabı muhaffife teşkil eder. Diğer bir genç şair de şöyle bir misra yazmış: «Kuşlar şiir yazmazlar!» Desenize, kuşlar bizim yeni şairlerden daha akli selim sahibi. Bugün gazetelerde fıkrâ yazan, yazı müdürlüğü yapan bir genç tanırım ki, bana Asaf Halet Çelebiden 6 yaş küçük olduğunu söyledi. Oyleyse, nerede kaldı Çelebinin iddiası.»

Reficvad Ulunay ne diyor?

«Eskilerin yerini almak isteyenler matbaalara gelir gelmez biz kâğıdımızı, kaleminizi toparlayacağız. «Vazifemiz artık bitti, iskemlemize oturun ve sütununuzu işgal edin» diyeceğiz. Haydi, bu fedakârlığı da yapalım: Mesele, o iskemleye oturmak değil ki, onu doldurabilmek. Bundan evvel «Mesleğin güçlüğü» başlığı ile yazdığım bir yazıyı Halid Fahri başka bir makaleye zemin yapmıştı. Onlara bu kadar kolay görünün muharrirliğin güçlüklerini anlatmıştı. O sayılı gazetecilerin yanına bir çırak tevazuu ile sokduğumuz zaman ne acı ihtarlar, itablar maruz kalmış, ne azarlar işitmiştik. Fakat, hepsini meslek aşkı ile hazmetmesin bildik.»

Burhan Felek'in fikirleri

«Ben her gazetede birçok gençlere rastlıyorum. Çalışıyorlar. Bu, şahsi bir iktidar meselesi. Bugünkü matbuat mensublarından hiçbir vaktile «İhtiyarlar çekilsin de, biz yerine gelelim» demediler. Bu bilet gişesi değildir ki. Her serbest meslekte olduğu gibi, matbuatta da istifa kanunu caridir.»

Meslektaşlar

Yazan: Andre Dahl Tercüme eden: İsmet Hulûsi

Serserilerin her ikisi de tasavvur edilebileceği kadar pis suratlı idler. Sakalları en az bir haftalık. Boyunlarında kasabaların satır sildikleri bezleri andırır kırmızı atkılar. Pabuçlar hiç temizlenmemiş. Kasakter yağlı. Kısacası serserinin serserisi, sefilin sefilii.

Banker Harace, bürosuna girer. Ken onları gördü. İlk akına gelen şey, kapıyı kilitlemek ve derhal kapıcıya telefon etmekte: «Kimse-nin dışarı çıkmasına müsaade etmeyin.»

Fakat; bu polisi ayaklandırmak olacak. Gazetelere aksedecek. İşte bir iskandal. İskandal iskandalı tabik eder. Roman Oil tahvilleri iki günde 7000 franktan altmış santime düşecek.

Hayır, hayır.. bu iki, iki paralıga, sağlam bir adam kâfidir. Sakin bir tavırla brovniği cebinden çıkardı. Ve «eller yukarı!» diyerek onların karşısına dikildi.

«Söyleyin bakalım, maksadınız burasını soymak değil mi? Teskilât fena değil. Günlerden Pazar. Kapıcı yanışa gider, karısı öteberi yikayordur. Benim bürom kapalı bile değil. İki pencere arasındaki kasa göze görünür yerde, Gürültü oldu mu kaçacak, saklanacak yer de var.

«Gün ortası çalışmak hoş değil mi? Gece iyi olmuştur ha.. Acele etmek lâzım. Küçük portföyü alırsın da koskoca torbayı unutursun, el yordamı ile iş, rahat duracak mısın ulan?»

«Gene ahklastınız, ayıyada halinizi gören, yok olmaz durun.. Hayır hayır bakın. Hayret ettiğim cihet buraya kadar gelmiş olmanızdır. Nasıl oldu da sizi sokakta tevkif etmediler? Ne kıyafet, ne kıyafet... Doğrusu çok zarif, sizin plânınızı pek iyi biliyorum. Geçen Pazar bankayı şöyle bir dikiz ettiniz. sonra bütün hafta pis bir kahvenin pis masasına dirseklerinizi dayayıp u-

zun uzun konuştunuz: «Bu iş ne getirecek ha?»

«Ne getireceğini ben size söyleyeyim. Hiç bir şey, hattâ bir ay hapis bile değil. İki serseri için istin-tak hâkimini rahatsız ederim sanıyorsunuz? Hırsızınız ha, bakkal dükkânlarında iş görün anlaşıldı mı? Burası Paris, ayağınızı sıkır.»

«Gözlerinizi döndürüp durmayın. Dikkat edin de bu iş nasıl olur öğrenin. Pariste hırsız yok değil. Bana baksanıza; Pazartesi sabah sabah neye buraya geliyorum; bir çanta alacağım, içinde tam sekiz yüz bin frank var. Dört saat sonra hududu geçmiş olacağım. İşte iş buna derler. Böyle mükemmel bir kostüm içinde, eller eldivenli yapılı. Böylesi zahmete değer. On sende bir yapmalı, tam yapmalı, bu cihetleri unutmayın; bez kundura giymiyorum. Başım kasketli değil. Ben de bunu zamanla keşfettim. İyi adamın ki size ders veriyorum.»

Serseriler bir kelimesini kaçır-madan dinliyorlardı.

«Çalmak; çalmak; eğer meslek hoşunuza gidiyorsa, size bir yer tavsiye edebilirim. Borsaya gidin kapılar açıktır. Maymuncuğa falan ihtiyaç yok. benim gibi bir paket Roman Oil tahvilini koltuğunuzda içeri girersiniz. On dakika kâfi. El sıkarsanız, tebeşüm edersiniz. İş olup bitmiştir. Tehlikesi yok. İsbat mı istiyorsunuz, birkaç saat sonra buralarda bulunmayacak benden daha kuvvetli isbat olur mu? Kasa soymıya kalkmayın. Bir telefon, alo... kodesi boyladınız demektir.»

«Anladınız mı hırsız taslakları. Hırsızlık ince bir san'attır ince, daha fazla tafsilât isterseniz, yarınki gazeteleri okuyunuz; «Banker Harace beş milyon lira ile firar etmiştir. Her tarafta aranmaktadır.» Bulurlarsa alınlarını karışınlar.»

«Öyle mi zannediyorsunuz? Bu sözü söyleyen iki serseriden (Devamı 7 nci sayfa)

Askerî vaziyet

Zırhlı tayyareye karşı zayıftır, hatta âciz bile diyebiliriz!

(Baştarafı 1 inci sayfa) büyük ehemmiyeti haizdir. Zaten bunu, muhtelif İngiliz kaynakları muhtelif zamanlarda söylemişlerdi. Binaenaleyh, İngiltere donanmasının Akdeniz meydan muharebesinde görece, en mühim vazife adayı müdafaa etmek ve bunu yapmak için de, adanın şimal sahillerini muhafaza edip Girid adası Adalarderi arasında Kandiyeni denizi denilen ve etrafı adalarla çevrilmiş bulunan deniz sahasını kat'î hâkîmiyeti altında tutmak idi.

İngiliz donanmasının bu vazifeyi ifa için büyük bir fedakârlıkla meydan muharebesine iştirak ettikten sonra ağır ziyata uğrayarak meydanı boş bıraktığı iki gün-denberi gelen haberlerle artık tahakkuk ediyor. Onun bu vazifesine mâni olan kuvvet, tayyaredir. İyi makine, iyi pilotla birleştiği zaman, tayyare, bugünkü donanmalar için büyük bir tehlike olduğunu bu defa da isbat etti. Bu tehlikeye rağmen, İngiliz donanması, Almanların ihraç amelîyatına başladıkları günden, ziyat vermediği dahi göze alıp bu amelîyatı denizden kesmeğe çalışmayı tecrübe eden çekinmedi. Fakat, verdiği ziyat, yahud uğradığı hasarlar, kendisine bu hareketin devam imkânı: bulunmadığını göstermiştir.

Norveç, Hollanda, Dünkerk misallerini takib eden bu yeni misal ile de anlıyoruz ki bugünkü donanmalar, denizaltılardan ziyade hava silâhından müteessirdir. Hava silâhı, bütün deniz üstü kuvvetlerine büyük bir inkilâb vukuuna sebep olacak bir ehemmiyet kesbetmiştir.

Bu cihet esasta böyle olduğu gibi, hava silâhına karşı İngiliz donanmasının ikinci bir zâf sebebi daha vardır. Şöyle ki: İngiliz donanması eski bir donanmadır. İngiltere, Cihan Harbinden sonra, uzun zaman yeni gemiler inşa etmedi. Cihan Harbini yapmış olan gemilerin bazıları donanma içinde olduğu gibi bulunmaktadır; bazıları da kısmen tecdid ve takviye edilmiştir. Meselâ, dünyanın en büyük harb kruvazörü olan Hood Cihan Harbinin sonlarında denize indirilmiş, bilâhare bazı kısımları tecdid ve takviye olunmuş gemilerdendir. İngilizlerin yeni büyük inşaat programları henüz ikmal edilmemiş olduğuna göre, bugünkü filoda eski gemi yeni gemiden fazladır. Halbuki, eski gemilerin inşaat tarzları, tayyarelere karşı muhafaza tertibatını muhtevî değildir. Bu gemilerin güverte muha-

fazaları ekseriyetle, bombaya karşı çok zayıf bir zırh sathından ibaret bulunuyor. Donanmalarda hava topu kullanmaya imkân olmadığı için eski inşaatta gemilerin zırh ve muhafaza sathları şakullî isabetlere değil, ufki isabetlere göre hesap edilirdi. Kaldı ki, tayyare tehlikesini dikkate alarak daha kuvvetli muhafaza tertibatına sahip ve bizzat tayyare taşımaya kadir olarak inşa edilmiş gemilerin bile tayyare hücumlarından müteessir olduklarını ve hattâ battıklarını da Akdeniz mücadeleleri arasında görmekten hâlî kalmadık. Bundan çıkarılacak netice şudur ki, tayyare tekniği gemi tekniğinden daha süratle tekemmül etmiş bulunuyor. Esasen bunun böyle de olması teknik ve iktisadî sebebler dolayısıyla zaruridir. Bir gemi, en az on beş sene kullanılmak üzere inşa edilir; halbuki hava silâhının tekniğinde on beş ay bile bize yeni bir tayyare tipi vermeğe kifayet ediyor.

Şu basit izahatımızla dahi aşâğıdaki iki noktayı kolayca anlamak kabildir:

1 — Bu defaki harbde, İngiliz donanması, Cihan Harbindekine nisbetle, zamana göre, daha eski bir donanmadır. Bundan dolayı tayyareye karşı zayıftır; hattâ âciz bile diyebiliriz.

2 — Umumiyyetle, donanma tekniğinde bir inkilâb devri gelmiştir.

Bu ikinci nokta bilhassa mühimdir. Nasıl, küreklî ve yekeklî ahsab gemiler devri donanmada bir devir yapmış ve buharlı, demirden gemiler bu devri çürütüp ortadan kaldırmış ve bilâhare bunların yerlerine çelik tekneli ve zırhlı gemiler devri gelmişse, bugün de şimdiye kadar tanınmış tarzdaki inşaat devri sona ermiş görünüyor. Bu bakımdan sadece İngiliz filosu değil, İngiliz filosunun rolünü deruhte edecek olan herhangi büyük bir filo da eskimiş sayılabilir.

Bundan böyle donanmalar sadece birbirlerine karşı değil, tayyarelere karşı da harbedecek tarzda inşa edilecektir. Hattâ, bu bakımdan tayyareye karşı, şimdiye kadar düşünülmüş ve tatbik edilmiş müdafaa tertibatı dahi kâfi olmayıp bu harb sonunda, bütün deniz inşaatı, tecavüz ve müdafaa bakımından derin bir inkilâba uğrayacaktır.

Fakat, nasıl bir inkilâb? O da ayrı bir mesele? Bu, o kadar derin bir inkilâb olacaktır ki onun mahiyetini bugünden tasavvur etmeğe bile imkân yoktur. S. G.

Çılgın İstanbul

Lâle devrinden sahneler

YAZAN: REŞAD EKREM

Meşhur Çırağan eğlenceleri

Üçüncü Ahmed bir gün, damadı İbrahim Paşaya, Kâğıdhane mesiresini pek sevdiğini söylemiş: «Kâğıdhane mesiresinde bir kasrı hümayun olmak ne hoştur!» demişti.

İstanbul dört bir tarafında padişahlara mahsus bağ ve bahçeler vardı. Bunları muhafazaya memur bostancılarla beraber bahçıvanlarının ve irgadlarını sayısının seksen bini geçtiği söylenirdi. Zaman zaman padişahlar bir tarafa râğbet ve iltifatla bulunurlar, oraları mamur olur, ecdaddan kalan eski kasır, köşkler yıkılarak yenileri yapılır, diğer bahçeler ve bağlar da yüzüstü bırakılır. Kısa bir zamanda, çiçek tarhlarını ot bürür, kasırlar çürür, ve dökülür, çökerdi.

Kâğıdhane deresi ve civarı, İstanbul her tabakadan halkının tekkülfüzdü gidip eğlenebilecekleri yerlerdendi. Bu taraflarda İstanbul halkının gittiği yerlerden biri Alibey köyü idi. Bir geniş çimenli dere içinde yetmiş seksen kadar çınar ağaçları ile müzeyyen gün görmez bir tefferüçgâhtı. Onun az ötesinde «Lâlezar mesiresi» vardı. On altıncı asırdanberi meşhur Kâğıdhane lâleleri burada yetiştiyordu. Lâle vakti bu mesireye görmek, akh perişan ederdi. Kâğıdhane deresi kenarında İmrahor kasrı mesiresi, Âliosman padişahların atlarını çayırlandığı yerdirdi. Dere kenarında, eski ve ahşap bir kasrı vardı. Etrafı azim çınarlardı. Burada olan arpa, tıfıl, yonca bir yerde olmazdı, meğer ki Bingöl yaylası ola. Derisi kemiğine yapışmış bir at getirilse, o çimenden on gün yese, semirir-

di. Onun yanındaki asıl Kâğıdhane mesiresine gelince, Arab ve Acem, Hind, Yemen, Habeş seyyahları burayı gördüklerinde: «Bizim diyarlarda eşî yoktur» derlerdi. Âb ve havasının lefâfeti kaleme ve dile gelmezdi. Kaynağı Karadeniz Boğazına yakın Levend çiftliği civarında bulunan bir dere akardı ki, İstanbul bekâr çamaşırları yıkayan bütün çamaşırcıları oraya giderler, don ve gömlek ve destarları orada yıkarlardı. Sabun sürmeksiz ikinci defa suya soktuklarında temizlenirdi. Bazı Hind tüccarları da, Hindden getirdikleri pamuklukları bir kere burada suya batırırlardı: Perşembe ve Cumaları ve bayram günleri, ve hidrellez günleri, burası adam deryası olur tağardı. İstanbul esnafının, dört beş yılda bir, bu Kâğıdhane mesiresine çadırlarla gelip on gün, yirmi gün kalmaları, eski kanunlarındandı. Her yıl birkaç esnaf, burada toplanıp usta ve çırak, halife ve postnişin can sohbetleri ederlerdi.

Kalenderhane tekkesi, Emir güne han bahçesi, Cendereci köyü mesiresi, Çaybaşı tefferüçgâhi, Su kemerleri mesiresi, Sultan Osman havuzu ve nihayet İstranca dağları mesiresi, ağıyar ve engelden hâli, körpe kuzularla yağlı ballı sohbet edilir, bir sıra cennet köşerleriydi.

Padişah Kâğıdhane mesiresinde bir kasır yaptırmak arzusunu, Arabî takvimin bir Şaban gününde göstermişti. Sadaretinin resmi küşadını, padişahın dört oğlunu on beş gün, on beş gece süren muazzam ve muhteşem bir düğünle, sunnet ettirenen yapan İbrahim Paşa, bu sefer de haşmetli ve linimetine Sâdâbâdi hediye etmişti. Kâğıdhane kasrılarının inşaatı altmış gün içinde bitmiş, ame ve ustalar, ramazan ve bayram günlerinde bile çalışmışlardı.

Kâğıdhane deresi, mermer bir kanal içine alınmış, adına «Ced-veli Sim» denilmişti. Bu gümüş kanalın üzerine zarif bir köprü, «Cisri Nuranî» kurulmuştu. Ced-veli Simin kenarına, geniş saçağı

otuz mermer sütuna dayanan bir kasır yapılmıştı:

Gel hele bir kerrecik seyrit, göze olmaz yasâğ, Oldu Sâdâbâd şimdi, sevdiğim dağ üstü bağı! Çâr bağı İsfahânı eylemiştir dağ dağ, Oldu Sâdâbâd şimdi, sevdiğim dağ üstü bağı!

Neubahar irişti oldu ol zemin cennet misâl, Gars olundu kametin gibi hezar nevnihal, Bağlar buldu ruhsarın gibi hüsnü cemel, Oldu Sâdâbâd şimdi, sevdiğim dağ üstü bağı!

Kasrın önünde büyük bir havuz ve etrafında çağlıyanlar, fısıkiyeler vardı:

Gezermiş kasrın etrafında yer yer taze mehrûlar, Mükâhhal gözül, şirin sözlü, leyli yüzül ahûlar, Heman alkış sedasın andırırıs çağlayan sular! Büyük havuzun başında ağzın -

dan sular fıskıran bir mermer ejderha vardı:

Gülelim, oynayalım, kâm alalım dünyadan, Mâi tesnüm içelim çeşme nev peydaadan Görelim abıhayat akdığın ejderhadan!

Kâğıdhane deresinin iki kenarındaki arazi, devlet erkânına, ekâbir ve ricale ve saray memurlarına ihsan edilmişti. Üçüncü Ahmedin gözdeleleri, damad İbrahim Paşanın akrabaları ve dostları, efendilerinin muhteşem kasrının civarını zarif köşkler, kameriye - ler, havuzlar, fiskiyelerle donatmışlardı.

Bu yapıların bir kısmının Fransız sefaretî tercümanı Mösyö Lönuvar tarafından Paristen getirtilmişti. Bir kısmı, İran üslûbunda yapılmıştı. Bir kısmı da, on sekizinci asır Türk mimarisinin en narın nûmuneleriydi.

Bu kasırların etrafında parklar, bahçeler tanzim edilmişti. Yasesimin ve gül ağaçları kameriyele- rin, şimsir ve taflanlar da yolların

ziyetti. Bir taraftan da gözün alabildiğine karanfil ve sümbül ve bilhassa lâle bahçeleri yapılmıştı.

Lâle, bu devrin en çok sevilen çiçeği idi. Nadide bir lâle soğanı elde etmek, muazzam payitahta, şöhet ve servet kazanmak için kâfiydi. Sarayın çiçekbaşısının adı bile «Şeyh Mehmed Lâlezarî» idi.

Lâle yetiştirmek, dünyanın muhtelif yerlerinden lâle çeşitleri getirmek, İstanbulda en kârlı bir iş haline girmişti. Sefirler bile saraya takdim ettikleri kıymetli hediyeler arasında, bazan, nadide bir lâle soğanı bulunduruyorlardı.

Çiçeklere inbikten geçmiş bir zevkle isimler konuluyor, şiirler yazılıyor, çiçeklerin tercüme halleri ile elde ettikleri çiçekleri gösteren eserler, «çiçekî tezkereleri» divan gibi elden ele dolaşıyor, zenginler tarafından en kıymetli hattatlarla istinsah ettirilerek, meşhur lâle, sümbül ve zerrin kadehlerin gene kıymetli minyatürçülere yaptırılmış resimlerle süsleniyor. İstanbul kadısı, subaşı ve kulluk çorbacıları ve bostancıbaşı, ekmek, et, yağ, odun ve kömür işlemlerinde fazla çiçek ihtikârı ve kaçakçılığa uğraşıyorlardı. Çiçek narkı dikkatle takip ediliyor. yalnız lâlelerin çeşitleri iki bini bulmuş olan çiçeklere, ayrı ayrı fiatlar konuyordu; meselâ, Mah-bub lâlenin bir soğanının bin altından fazlaya satılmayaacağı telâllarla ilân ediliyordu.

Lâlelerle geldi başa başka bir hüsnü cemel! (Arkası var)

Memleket Haberleri

Hatayda

Sümerbank büyük bir çeltik fabrikası kuruyor

Adana (Hususi) — Seyhan vilâyeti çeltik mütahassısı Bay Harun Anuk Hatay bölgesindeki tetkiklerini bitirerek şehrimize dönmüştür. Aldığımız malûmata göre, İskenderunda büyük bir çeltik fabrikası kurulması kararlaştırılmış ve bu fabrikanın yeri tesbit edilmiştir. Fabrika Sümerbank tarafından kurulmaktadır.

Bundan sonra İskenderun hinterlandındaki bütün çeltik mahsulü bu fabrikada işlenecek bu suretle nakliye masraflarından büyük tasarruf temin edilmiş olacaktır.

Izmirde bir kadının 3.100 lirası ile mücevherleri çalındı

İzmir (Hususi) — Aısancakta oturan 45 yaşlarında Bayan Methiye adında bir kadın, zabıta müraacaat ederek çantası içinde bulunan 3100 liranın, bir tek altın bilezik ve bir pantantifin çalındığını bildirmiştir. Methiye, tanıdığı 22 yaşında Ali, bütün ortaklığı Ramazan ve hizmetçisi Bayburtlu Fatmadan şüphelenmiş ve çantanın meşinini kesilmek suretile para ve mücevheratının alındığını iddia etmiştir. Zabıta tahkikata başlanmıştır.

Adana valisi tetkiklerini bitirdi

Adana (Hususi) — Adana Valisi Faik Üstün birkaç gündünberi tetkik seyahatinde bulunmakta idi. Vali bugün şehrimize dönmüştür. Bay Faik Üstünün tetkik mevzuu bilhassa köy okulları olmuştur. Gerek inşaat ve gerekse tedrisat meseleleri üzerinde Maarif Müdürlüğe, Başöğretmen ve köy idare heyetlerine direktifler verilmiştir. Diğer taraftan Vali ziraf meseleleri ile de meşgul olmuş, istihsalın artması için köylüyü teşvik etmiş ve dileklerine aid notlar almıştır.

Trabzon akşam sanat okulunun sergisi

Trabzon (Hususi) — Şehrimiz akşam sanat okulu talebeleri tarafından bir yılda yapılan esyadan mürekkep bir sergi açılmıştır. Sergiyi ziyaret edenler talebinin kabiliyet ve muvaffakiyetini takdirle karşılamışlardır.

Söğüt C. müddeiumumiliği

Söğüt (Hususi) — Aylardan beri münhal bulunan kazamış C. müddeiumumiliğine genç adliyecilerimizden Arapçı müddeiumumisi İbrahim Gören tayin edilerek yeni vazifesine başlamıştır.

«Son Posta»nın tefrikan: 60

Hava Cıva

— Peki iyi amma ben ne yapayım...
— Ne istersen yap!... Benim canım uyku istiyor, uyuyacağım!..
— Amma benim canım istemiyor!... Beni zorla nasıl yatırır sen?...
— Sana yat diyen yok!...
— A birader, yapışık olduğu - numuz unutuyorsun! Sen yatınca benim de yatmam lâzım gelmez mi?...
— Orasını bilmem!... Ben yatacağım!...
— Yahu, provaya yarım saat kadar bir vakit kaldı... Şimdi yatılır mı?...
— Ben yatacağım!...
Temel inad etmişti. Yatmak istiyordu, yatacağı. Tekrar Melpomeniye müraacaat edildi. Melpomeni geldi, tatlı diller döktü, okşadı, öptü, kıırttı, gülümsedi ve nihayet Temeli uyumaktan vazgeçirdi.
Saati geldiği halde provaya başlanamamıştı. Buna sebep Dürrü -

Cenubun en güzel yaylası: Zorkun

Osmaniye'ye 30 kilometre mesafede bulunan yayla suyu, havası ve teşkilâtile Türkiye'nin de en gözde yaylasıdır

Adana (Hususi) — Osmaniye'nin otuz kilometre uzağında, pınarları ve havası ile pek meşhur olan «Zorkun» cenub Anadolunun en güzel yaylalarından biridir. Bu müstesna yerde 600 hane yaşıyor. Orman koruma teşkilâtı, jandarma karakolu ve kasabaya bir telefon hattı ile bağlı oluşu bu yaylalaya rağbeti bir kat daha artırmaktadır. Bilhassa Osmaniye - Zorkun arasındaki yolun otomobillerin kolayca işlenmesine müsaid oluşu ve burada temiz otelin de mevcudiyeti «Zorkun» u şayanı tercih yaylalar arasına koymuştur. Burada, bunlardan başka hemen her türlü ihtiyacı temin edebilecek dükkânlar da vardır. Zorkun, Osmaniye'ye olduğu kadar Dörtöyl ve İslahiye'ye yakındır. Muntazam otomobil seferleri sayesinde bu yaylaya kolayca gidip gelmek kabildir.

İki günlük bir tren yolculuğuna katılmayı göze alan herhangi

bir İstanbullu için cenub Anadolunun Zorkun yaylası şayanı tavsiye bir sayıyedir. Bilhassa burada yiyecek maddelerinin ucuzluğu kayde değer.

Karaburunda bulunan lâhid

İzmir (Hususi) — Karaburun kazasının Mordogan nahiyesinin Değirmenyanı mevkiinde bulunan 2500 sene evveline aid Klazomen lâhidini yerinde tetkik eden müze müdürümüz Salâhattin Kantar bu husustaki mesaisini bitirmiştir. Mezkûr lâhidin tezyinat itibarile ve 2500 sene evveline aid Tûrabî mamulâtın olması münasebetile tarihi kıymeti haiz bulunduğu anlaşılmıştır.

Değirmenyanı mevkiinin eski bir kabristan olduğu meydana çıkmıştır. Bu yerde daha birçok kıymetli lâhidlerin mevcud olduğu tesbit olunmuştur. İleride bu mevkiide hafriyat yapılacak ve şimdiye kadar İzmir müzesinde yalnız parçaları bulunan Klazomen lâhidleri müzelerimizde yer alacaktır.

Bergamada

Bir gece bekçisi mavzerle bir köylüyü öldürdü

İzmir (Hususi) — Bergamada Zeytinadağ nahiyesinin Aşağışakran köyünde bir cinayet olmuş, gece bekçisi Hakkı; mavzer tüfeğini ateş ederek aynı köyden Mehmed Durnayı iki bacağından ağır surette yaralamış ve yaralı kalırıldığı Bergama memleket hastanesinde ölmüştür. Vak'anın sebebi şudur:

Mehmed Durna, altı aydanberi karısı Cennetten ayrı yaşamaktadır. Mehmed Durna, karısı Cennetin evine gitmiş ve eşyasını alıp götürmek istemiş, Cennet, feryada başlamıştır. Hâdis mahalline yetişen gece bekçisi Hakkı Emem, Mehmed Duranı oradan uzaklaştırmak istemiş, fakat nasihatle buna muvaffak olamayınca mavzerini Duranın ayaklarına doğru ateş etmiştir. Mehmed ağır yaralanmış ve sonra da Bergama hastanesinde yaralarının tesirile ölmüştür.

Bekçi Hakkı Emem, ölüme sebebiyet vermek suçundan nezaret altına alınmıştır.

Yurdda 19 Mayıs bayramı

19 Mayıs bayramı yurdun her tarafından coşkun bir şekilde kutlanmıştır. Resimler Söğüt, Şin - dirgi, Edremit, Konya ve Adapazarındaki bayramdan intibaldır.

«Son Posta»nın tefrikan: 10

KOCA YUSUF

Aliçonun hikâyesi

Aliço Kırkpınarda beylere ve paşalara Sultan Aziz ile ve Hakannın gözde pehlivanı İbo ile yaptığı güreşleri anlatıyor

Pehlivan, Yusufun yanına geldi ve:

— Pehlivan! Aliço seni çağırır. Yusuf, Aliçonun ismini işitir işitmez tereddüdsüz yerinden kalktı. Pehlivanın peşine düşüp gitti. Aliçonun etrafında, paşalar vezirler, âyanlar vardı.

Yusuf; gelir gelmez hepsine alelusul selâm verdi. Aliçonun da elini öptü. Durdu.

Aliço, yer gösterdi. Omuzuna vurarak:

— Aferin bel Kızan... Seni işitir dururdum... Hepten pehlivanmışsın bel...

Yusuf; hiç ses çıkarmıyor, böbürlenmiyor, el bağlamış dinliyordu. Aliço, devam ediyordu.

— Bu meydan sizindir be çocuklar!... Bilmeszin neler çektim bu meydanda ben?.. Hele, bu Adalı Halil ile, son zamanımda az mı uğraştık be Yusuf!

Diyor, bir yandan da meydan-daki güreşlere bakıyordu.

Aliço, devam ediyordu:

— Bu, Halil pehlivandır amma; bilmez o kadar inceliklerini bu, boşğazın... Benzer Sultan Aziz efendimizin Kara İbosuna bel. (1) Yer, yer zorlar durur kendini... Amma be susak ağızlı hepten katır gibi inadır bel...

Diyerek eskilerden yenilerden hatıralar zikrediyordu. Beylerden biri sordu:

— Usta! Kara İbo ile son huzur güreşiniz nasıl oldu?

Aliço; içini çekerek:

— Bırak şimdi buncazları!.. Geldi geçti... İşte; bu sebeben sürünür dururuz ya!

Aliço; beyin sorduğu son huzur güreşinden sonra, saraydan atılarak fukara düşmüştü.

Beylerden biri daha; tekrarladı:

— Söyle bel Usta!..

Aliço; duraladı, Hatıralarını yokladı. Ve kısaca:

— Olmuş, geçmiş be beyim! Efendimiz; doğrusu haksızlık etmişti bu işde bel.

Deyip işi kapatmak istedi. Diğer beylerden birisi de:

— Şimdi sırası değil; bak meydana güreş var... Ne olur ne olmaz seyredelim?

Aliço; bu lâf üzerine kakkahayı salıverdi. Ve:

— Amma da yaptın be beyim! Karagöz Ali ile Hanço bitirirler ise bu işi bitirirler... Adalının güreşi yatsıktır bel..

Diyerek, Koca Yusufun sırtına vurarak:

— Pehlivan dediğin bunun gibi, hepten bitirir işi bel.

(1) Sultan Aziz'in başpehlivanı Karagöz Ali ile Hanço bitirirler ise bu işi bitirirler... Adalının güreşi yatsıktır bel..

Diyerek, Koca Yusufun sırtına vurarak:

— Pehlivan dediğin bunun gibi, hepten bitirir işi bel.

(1) Sultan Aziz'in başpehlivanı Karagöz Ali ile Hanço bitirirler ise bu işi bitirirler... Adalının güreşi yatsıktır bel..

Diyerek, Koca Yusufun sırtına vurarak:

— Pehlivan dediğin bunun gibi, hepten bitirir işi bel.

(1) Sultan Aziz'in başpehlivanı Karagöz Ali ile Hanço bitirirler ise bu işi bitirirler... Adalının güreşi yatsıktır bel..

Diyerek, Koca Yusufun sırtına vurarak:

— Pehlivan dediğin bunun gibi, hepten bitirir işi bel.

(1) Sultan Aziz'in başpehlivanı Karagöz Ali ile Hanço bitirirler ise bu işi bitirirler... Adalının güreşi yatsıktır bel..

Diyerek, Koca Yusufun sırtına vurarak:

— Pehlivan dediğin bunun gibi, hepten bitirir işi bel.

(1) Sultan Aziz'in başpehlivanı Karagöz Ali ile Hanço bitirirler ise bu işi bitirirler... Adalının güreşi yatsıktır bel..

Diyerek, Koca Yusufun sırtına vurarak:

— Pehlivan dediğin bunun gibi, hepten bitirir işi bel.

(1) Sultan Aziz'in başpehlivanı Karagöz Ali ile Hanço bitirirler ise bu işi bitirirler... Adalının güreşi yatsıktır bel..

Diyerek, Koca Yusufun sırtına vurarak:

— Pehlivan dediğin bunun gibi, hepten bitirir işi bel.

İlk evvel huzur güreşini sona erdirmişti. Ustası Yatsıya vakit var diye, söyle Allah aşkına şu huzur güreşi nasıl oldu?

Yusuf pehlivan da, orada, burda bu huzur güreşini işitmişti. Fakat; Aliçonun ağzından işitmek çok iyi olacak diye sabırsızlanıyordu.

Aliço; birkaç defa daha, derinden içini çektikten sonra; anlatmaya başladı:

— Sultan Aziz efendimiz pehlivanıydı. Hatıâ benimle, iki güreş vardı. Biri idman güreşidir. Şöyle bir saat kadar oynastık... Hepten zorlu idi bel. İkinci güreşimiz ciddi idi. Bu güreşimiz; Kara İbosuna yüzünden olmuştu. İbo beni yenermeyince, efendimiz kızmış, çünkü o, İboyu yenermiş... Beni kendinden üstün görmiş tahammül edememişti. Tutuştuk, bana ciddi tutum irade etti. Ben de ciddi tutum, tam, üç saat boğuştuk. Nihayet; paça kasnak oyunile efendimizi astım. İşte; bu hal sultan Aziz fevkalad sinirlendirmişti. Kara İboyu aylarca besiyer çekmişler. Ben, işin farkında değildim. Bir gün, hasta oldum, fazla tadı yeşir üzerine de su içtiğimden ishal olmuşum. Karşı meydana Kara İbo'ya güreşen Hanço yanında idi. Ateşim artmış belki; otuz dokuz vardı. Hanço limonata yapıyor, bardak, bardak bana veriyordu. İhlâmür köşkünde idik... Bir de baktım, içeri kızlarağas, girdi. Uzanmış yerden doğruldu. Ağas sordu.

— Ne o usta! Hasta mısın?

— Ehl! Bir parça hastayım ağam! Ağa; hafif gülümsüyerek:

— Efendimize irade edeler, yarın Şamdancıbaşı kullarile güreşceksiniz. Ona göre hazır olunuz...

Ben, hiç seslemedim, irade efendimizin, diye temenna eyledim; fakat; Hanço fena halde kızdı. Dayanamadı. Ağaya hitabla:

— Ağa hazretleri... Hastadır usta diyebildi.

— Ağa; bu söz üzerine; şunları mırıldandı:

— Efendimize arzeyerim öyle ise...

Dedi. Ben, derhal mukabele ettim:

— Ağam; turp gibiyim, hiç bir şeyim yok. Aliçonun bir de ölüsünü de görsünler.

(Arkası var)

RADYO

SALI 27/5/941

7.30: Saat ayarı, 7.33: Hafif parçalar (Pl.), 7.45: Ajans haberleri, 8: Strauss'un şarkılı valsleri (Pl.), 8.30: Evin saati, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Türkçe plâklar, 12.45: Ajans haberleri, 13: Hafif sololar (Pl.), 13.15: Türkçe plâklar, 13.30: Senfonik program (Pl.), 18: Saat ayarı, 18.03: Müzik fasıl sazı, 18.30: Ziraat takvimi ve toprak mahsulleri borsası, 18.40: Oda musikisi, 19: Konuşma, 19.15: Radyo salon orkestrası, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Radyo salon orkestrası, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Radyo salon orkestrası, 21: Memleket postası, 21.10: Sonat saâf, 21.30: Konuşma, 21.45: Klâsik program, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri; borsa 22.45: Cazband (Pl.).

İstanbul borsası

26/5/941 açılış - kapanış fiatları

ÇEKLER

	Açılış ve kapanış	
Londra	1 Sterlin	5.22
New-York	100 Dolar	130.25
Cenevre	100 İsviç. Fr.	30.0875
Atina	100 İbrahmi	0.995
Madrid	100 Peçela	12.89
Yokohama	100 Yen	31.0175
Stokholm	100 İsveç Fr.	30.6275
Altın		27
24 ayar külçe altın		336

Esham ve Tahvilât

İkramiyeli % 5 1933	
Ergani	19.27
Sivas - Erzurum 2 ilâ 7	19.73

(Arkası var)

Meclis yeni bütçeyi müzakereye başladı

(Baştarafı 1 inci sayfada)
Lid ettiği vaziyet dolayısıyla bir taraftan bazı vergilerimizde hasıl olan tenakusa, diğer taraftan milli müdafaa masraflarındaki ehemmiyetli tezyide, geçen sene de işaret etmişim. O zamandanberi harbin sahası tedricen genişlemiş ve gösterdiği yeni yeni inkışfların tesiri bilhassa milli müdafaa ihtiyaçları bakımından, gün geçtikçe daha büyük olmuştur. Masraf bütçesinin tahlihi sırasında buna dair etraflı izahat vereceğim. Şimdilik yalnız şurasını arz edeyim ki 1940 mali yılında gerek adi bütçeden gerek fevkalâde menabiden Milli Müdafaa Vekâletine verilen tahsisatın mecmuu, devlet bütçesinin umumî yekûnunu mühim nisbette geçen bir miktara baliğ olmaktadır.

Millî müdafaa tedbirlerimizi, siyasi vaziyetin her türlü inkışflarını karşılamak müsaide bir halde devam ettirebilmek üzere önümüzdeki sene için fevkalâde menabii tamamen bu ihtiyaçlara tahsis etmeği daha faydalı gördük. Bu sebeble ödenberli fevkalâde tahsisatla idare olunan bütün diğer hizmetler adi bütçeye alınmış ve tafsilatını aşağıda arzedeceğim zaruri bazı zamlarla birlikte 1941 bütçesi yekûnu «309.734.307» lira olarak tesbit olmuştur.

Cumhuriyet devri maliyesinin ana prensipine sadık kalarak huzuruza mütevasin bir bütçe takdim edebilmek için bu sene de bazı zamlar ve ihdaslarla varidat menabimizi takviye etmek zarurîti hasıl olmuştur.

Masraf bütçesi

Masraf bütçesi: Hükûmetçe yüksek Meclise takdim edilmiş olan lâyhada masraf bütçesi yekûnu «304.971.662» liradan ibaret idi ve lâihanın tanzimi sırasında elde bulunan 8 aylık tahsilât rakamlarına istinaden bağlanmış bulunuyordu. Bütçe Encümenince yapılan tetkikat sırasında N'san gayesi itibarile 11 aylık tahsilât rakamları alınmış olduğundan varidat tahminleri bu rakamlara göre taddil edilmiş ve varidat bütçesinin baliğ olduğu yekûna müvazi olarak masraf yekûnu da 309.734.307 liraya çıkarılmıştır. Aradaki 5 milyon liralık fark dâyunu umumiye bütçesinde fevkalâde tahsisat karşılığı olan borçların itfasına mahsus tertibe ilâve olunmuş ve bu suretle geçen sene bütçesinde 10 milyon liradar ibaret olan ve hükûmetten gelen projede 20 milyon liraya çıkarılmış bulunan bu fasıldaki tahsisat 25 milyon liraya iblağ edilmiştir.

Bütçe Encümenince tesbit olunan masraf bütçesinde 1940 yılına nazaran mevcut 41.257.986 bralık fazlalığın müfredatı şudur: 17.800.000 kûsur lira dâyunu umumiye bütçesine zammedilmiştir. Aynı bütçe içinde yapılan bazı tenzilatla birlikte elde edilen takriben 21,5 liranın 4,5 liraya yakın kısmı 25 milyon sterlinlik tesbihat kredisiyle diğer kredilerin taksitine, 15 milyon fevkalâde tahsisat karşılığı olan borçların itfasına, geriye kalan kısmı da muhtelif devlet borçlarına aid tertiplere ilâve edilmiştir.

Fazlalığın 14 milyon kûsur lirası, başta demiryollar inşaatı olmak üzere Ereğli kömür havzasının devletleştirilmesinden mütevellid fevkalâde sarfiyatın, şose ve köprüler, muhacir iskân işleri, maske imalatı gibi fevkalâde tahsisatla idare edilemekte olan hizmetlerin adi bütçeye alınmasından mütevelliddir.

1.380.000 lira muhtelif nafia hizmetlerine ayrılmıştır. Şurasını bilhassa tebarüz ettirmek isterim ki bu miktarın 750.000 lirası, fevkalâdeden nakledilen miktara ilâve edilen yola inşaatına aiddir. Bu suretle yollar ve köprüler inşaatı için beş milyon liraya yakın tahsisat, umumî bütçede daimî olarak yer almış bulunmaktadır.

Demiryolları inşaatı

Demiryolları inşaatına aid mali programın 1941 yılına aid miktarı 6.271.000 kûsur lirası adı bütçeye konulan tahsisata, bakiyesi de kanununu geçenlerde kabul buyduğunuz dahili istikrazla karşılanmak üzere tamamen nazarı dikkate alınmış bulunmaktadır. İçinde bulunduğumuz fevkalâde vaziyetin doğurduğu müşkülâta ve malzeme yokluğuna rağmen bu sene Zonguldaktan Kozluva, D.

Bakırda Cizreye ve Elazığdan Paluya doğru olan demiryollar inşaat ameliyatı imkânın müsaadesi nisbetinde ilerlemiştir. Önümüzdeki sene de programı dahilinde bu inşaat devam edilecektir.

Farkın 1,5 milyon lirası maarif bütçesine ayrılmış ve başta köy enstitüleri olmak üzere devamlı bir inkışaf gösteren muhtelif maarif hizmetlerinin takviyesine tahsisat olunmuştur. 600.000 lirası devlet ziraat işletmeleri kurumunun sermayesine mahsuben verilmek üzere ziraat hizmetlerine 1.100.000 lira ayrılmıştır.

Fazlalığın 1.100.000 lirası da muhtelif sibilî ihtiyaçlara karşılık tutulmuştur.

Bu arzettiğimden başka petrol arama ve masraflarına karşılık olarak Maden Tetkik ve Arama Enstitüsüne aid mutad tahsisata bu sene için ilâveten 600.000 lira verilmiş, müteferrik kanunların ve fevkalâde ihtiyaçların icabı olarak ta muhtelif dairelere em'ân 1.500.000 lira kadar tahsisat ayrılmıştır.

Millî Müdafaaaya taallük eden masraflar

Nihayet, doğrudan doğruya millî müdafaaaya taallük eden zarurîlerden doayı jandarma ile gümruk ve orman muhafaza idarelerindeki askeri teşkilâtın takviyesi için de ilâveten 2,5 milyon lira tahsisat verilmiştir.

Bütçenin masraf kısmındaki fazlalığa aid maruzatın bundan ibarettir.

Biraz evvel arz etmiş olduğum gibi, adi bütçe haricinde kalan bütün varidat menabimizi bu sene milli müdafaa ihtiyaçlarına karşılık tutulmuş olduğundan yüksek Meclise ayrıca takdim edilmiş olan fevkalâde tahsisat lâihası ile şimdilik istenilen 83 milyon lira münhasıran muhtelif müdafaa hizmetlerine aid bulunmaktadır. Adi bütçeye millî müdafaa grubuna ayrılan tahsisat yekûnu 78 milyon liradır. 83 milyon liralık fevkalâde tahsisatla birlikte 161 milyon liraya baliğ olacaktır. Şurasını derhal arz edeyim ki millî müdafaa senelik hakiki ihtiyaç miktarı umumi vaziyetin inkışaf tarzına ve bununla müvazi olarak alınması lüzumlu görülecek tedbirlerin şümul ve ehemmiyeti derecesine bağlıdır. Nitekim 1940 mali yılında millî müdafaaaya verilen adi ve fevkalâde tahsisatın yekûnu mali sene bîdayetinde 151 milyon miktarında olduğu halde sene içinde yeniden alınan tedbirlerin neticesi olarak bu rakam 302,5 milyon liraya baliğ olmuştur ki bu miktar devlet bütçesinin umumî yekûnundan 34 milyon lira fazla bulunmaktadır.

Millî Piyango hasılatı

Millî Piyango İdaresinin elde ettiği safi hasılat olarak malf yıl içinde hava bütçesine tahsisat kaydedilen 2.620.000 kûsur lira bu rakama dahil olmadığı gibi askeri icablarından doğan ihtiyaçlara sarfedilmek üzere, hizmetin ifasile ilâkadar olan jandarma, gümruk ve orman bütçelerine maske imalatı, yol, askeri iskeleler inşaatı gibi işler için nafia ve diğer daireler bütçelerine konulmuş olan tahsisat ta bunun haricindedir. Arzettiğim bu rakamlar bir taraftan memleketin sulh ve emniyetine verdığımız ehemmiyetin derecesini göstermekle beraber, diğer taraftan da şimdiye kadar aldığımız emniyet tedbirlerinin istikraz ettiği mali fedakârlığın vüs'atini tebarüz ettirmektedir. Adi bütçe içinde temini mümkün olmayan bu ihtiyaçlar için fevkalâde karşılık bulmak zarurîti meydandadır. Geçen seneki maruzatın arasında, muayyen bir programa bağlı işler için 1936 yılındanberi muhtelif kanunlarla verilen fevkalâde tahsisatın ve karşılıklarının tahlinini yapmışım. Bu programa dahil işlerden doğrudan doğruya millî hnmis olması dolayısıyla bugüne kalanların tamamen adi bütçeye alınmış olması olaysile bugüne kadar verilen fevkalâde tahsisatın son vaziyetini bir kere daha gözden geçirmeği faydalı buluyorum.

Fevkalâde tahsisatın umumî yekûnu

1934 ve 1935 senelerinde sarfina mezuhiyet vermiş olduğunuz 14.180.000 lira ile son tasvib buyrulmuş kanunla kabul buyurduğunuz 8 milyon lira dahil olarak bugüne kadar verilen fevkalâde tahsisatın umumî yekûnu 512.216.000 liraya baliğ olmaktadır.

Bu miktarın muhtelif hizmetler arasında sureti tevzii şudur: Yüzde 71,89: 368.237.000 lira Milli Müdafaaaya taallük eden muhtelif hizmetlere.

Yüzde 13,45: 68.992.000 lira demiryollar inşaat masraflarına.

Yüzde 5,58: 28.604.000 lira maadın ve sanayi tesisatı münakalat gibi iktisadi ve ticarî ihtiyaçlara.

Yüzde 2,61: 13.395.000 lira sıhhat ve içtimai muavenet hizmetlerine.

Yüzde 1,—: 5.123.000 lira Maarif hizmetlerine.

Yüzde 0,58: 2.730.000 lira zirai mevzulara.

Yekûn: 512.216.000

Bu rakamların tetkik ve mukayesesi bize şu neticeyi verir ki şimdiye kadar alınan fevkalâde tahsisatın yüzde 71,9 u Milli Müdafaa hizmetlerine, yüzde 13,45 i demiryollar inşaat masraflarına, yüzde 5,6 sı diğer nafia ve imar işlerine, yüzde 4,90 u iktisadi ihtiyaçlara bakiye yüzde 4,1 i de Sıhhat, Maarif ve Ziraat mevzularına aiddir.

Fevkalâde tahsisatın karşılıkları

Fevkalâde tahsisat karşılıkları nın bir kısmı, madeni ufaklık para darbiyatından elde edilip kat'i varidat meyanına giren ve mevcut kanunların esaslı hükümlerine müsteniden avans ve kısa vadeli istikraz şeklinde daimî olarak hazinece istifade edilebilen menabiden tahsil edildiğini, diğer kısmının da muhtelif kanunlarla kabul buyurduğunuz hususî salâhiyetlere müsteniden temin edildiğini geçen sene arz etmişim. Bu karşılıkların bazıları, Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından banknot ihracını istikraz etmekte olduğundan bankanın emisyon vaziyeti hakkında biraz malûmat vermeği faydalı bulmaktayım. Bunu, bilhassa, evrakı nakdiyenin artış nisbetini endişe verici telâki etmeğe temayül edebilecekleri tenvir için yapmağa lüzum görüyorum.

Tedavüldeki banknot miktarı

Bankanın 17 Mayıs 1941 tarihli vaziyetine göre tedavüldeki banknotların umumî yekûnu 505 milyon 495 bin 392 liradan ibarettir. Bunun 137.495.392 lirası Osmanlı İmparatorluğu zamanında ihraç ve Cumhuriyet Merkez Bankasına devredilmiş olan evrakı nakdiyenin bakiyesidir ki mukabilinde, 46 milyonu esham ve tahvilât olmak üzere muhtelif kıymetler tevdi edilmek üzere hazinece bankaya borçlanılmış ve tasfiyesi banka kanunile muayyen bir şekle bağlanmıştır. Binaen bu evrakı nakdiye uzun vadede lüzumlu bir borç haline gelmiştir. Mevcud evrakı nakdiyenin 17 milyon lirası da karşılığı tamamen altın olarak bankaca tedavüle çıkarılmış olduğuna göre tamamen karşılıklı vaziyettedir. 250 milyon lira reeskont mukabilî tedavüle vaziedilmiştir. Buna mukabil bankanın senedat cüzdanında mevcut kıymetlerin yekûnu 274 milyon 915 bin 229 liradır ki bunlar da hazine bonolarından, ticarî usullerle idare edilen devlet müesseselerinin hazine kefaletini haiz bonolarından ve diğer ticarî ve zirai senedlerden müteşekkildir. Fazla tafsilâta girişmeden yalnız şurasını arz edeyim ki bu kıymetlerin 213 milyon 798 bin 986 lirasını iktisadi devlet müesseselerinin hazine kefaletini haiz bonoları teşkil etmekte ve bu müesseselerin 1940 bilançolarına göre ödenmiş sermayeleri mecmuu ise 571 milyon liraya baliğ olmaktadır. Tedavüldeki evrakı nakdiyenin 101 milyon lirası da altın terhini mukabilinde hazinece verilen avansın mütevelliddir. Terhin edilen altının kıymeti 78.124.167 liradan ibaret bulun-duğuna göre buna mukabil filen yapılmış olan emisyon miktarına nazaran altın karşılığı halen yüzde 77,3 ü mütecevizdir. Bu altınların terhini mukabilinde hazinece alınabilecek avansın azamî haddi kanunen 250 milyon lira ile takyid edilmiş olduğuna göre bu miktarın tamamına muadil emisyon yapılması halinde de altın karşılık nisbeti yüzde 31 kûsurdan aşağı düşmeyecektir. Bu izahat, emisyonun bugünkü vaziyetinin karşılık itibarile endişe verici olmaktan uzak bulunduğunu tebarüz ettirmeğe kâfidir zannederim. Diğer taraftan Merkez Bankasında mevcut altın miktarı ile halen tedavüle bulunan evrakı nakdiye miktarı arasında yapılacak umumi

bir mukayese de şu neticeyi vermektedir:

Merkez Bankasındaki altın mecmuu

Bugün Merkez Bankası emrinde mevcut altının mecmu kıymeti 119 milyon liradan ibaret olmasına göre tedavüldeki umum evrakı nakdiyenin yüzde 23,54 üne ve imparatorluk zamanından devredilip hususî bir tediyet tarzına başlandığını demin arzettiğim miktarın tenzilinden sonra kalan cumhuriyet devrinde çıkarılmış olan bakiyenin yüzde 32,33 üne teka-bül etmektedir ki emisyonu istikraz eden içinde bulunduğumuz fevkalâde şeraite nazaran bu nisbetleri hattâ normal telâki etmek icab eder.

Emisyon mevzuuna aid izahatın mahiyet vermeden evvel şurasını da kaydedeyim ki mevcut kanunî salâhiyetlerin müsaadesine rağmen tedavüle çıkarılacak evrakı nakdiye miktarını asgari had dahilinde tutmak için gerek hazinece gerek Merkez Bankasınca muhtelif tedbirlere müracaat edilmek üzere diğer taraftan yapılmış olan emisyonları tedricen kapatmak çarelerini de ehemmiyetle nazarı dikkate almaktayız. Bu cümleden olarak dâyunu umumiye bütçesinde fevkalâde tahsisat karşılıklarına aid

borçların itfası fasına 15 milyon lira ilâve edilmek suretile bu fasıldaki tahsisat miktarı 25 milyon liraya çıkarılmış bulunmaktadır. Önümüzdeki senelerde de bütçe imkânlarının müsaadesi nisbetinde artırılmasını düşündüğümüz bu tahsisat yapılmış emisyonların tasfiyesine ehemmiyetli surette yardım edecektir.

Masraf bütçesi ve bununla alakadar muhtelif mevzular hakkında ki maruzatın bundan ibarettir. Şimdi de sanayi, maadın ve su işleri gibi mevzular hakkında biraz izahat vereceğim:

Sanayi işleri

Sanayi işleri: Gerek iktisadi devlet teşekkülleri tarafından kurulmuş olan, gerek hususî teşebbüsler mahsulü bulunan sanayi müesseselerimizin istih-salâtında kayda değer inkışaflar görülmüştür. Gayrimüsaide bazı âmilin mevcut bulunmasına rağmen bütün alâkadarların gösterdikleri umumî gayret sayesinde bu istih-salât gerek hacim, gerek vasıf itibarile yükselmiştir. Sınai istih-salâtımızda görülen bu artışın, bugünkü fevkalâde ahval içinde memleket iktisadi ve mali nizamının mahfuziyeti bakımından müsbet tesirleri bilhassa kayda değer.

Maden istih-salâtımız

Başta taş kömürü olmak üzere maden istih-salâtımızda da artışlar

kaydedilmiştir. Döviz membaraları mızın başlıcalarını teşkil eden Ergani ve Kuvarsan işletmelerimizde bir evvelki senenin 6 bin kûsur tonuna mukabil 1940 senesinde 9 bin tona yakın bakır istih-salât edilmiştir.

Ham istih-salâtımız müsaide seryini 1940 senesi de dahi muhafaza etmiştir.

[Maliye Vekilinin nutkunun devamı ve Başvekilin nutku ajans tarafından çok geç verildiği cihetle, yetiştirilememiştir. Yarınki nüshamızda neşrolunacaktır.]

HİKÂYE

(Baştarafı 5 inci sayfada)

biriydi. Her ikisi birden bankerin üzerine çullanmışlardı.

— Kaç adın var biliyoruz, Feindell, Loujen, Dumaco, Bergeran nihayet Harace. Nasıl kapana kısıldın mı? Şef tam zamanın intihab edip bizi göndermiş. Haydi ellerini uzat ta kelepçeyi takalım. Merak etme, istintak hâkimine ifade vermek için fazla yorulmayacaksın, biz hepsini ona anlatırız. Şoförüne haber yollamana lüzum yok. Polislin otomobil şuracıkta bekliyor, ne olsa misafirimiz sayılırsın. Yaya götürmeyiz.

İstanbul Defterdarlığından!

Sıra No.	Mükellefin adı ve işi soy adı	Adresi	Kazanç	Buhran	Müvazene	Hava K.	Milî veya diğer zamlar	senesi
1	Panayot kunduracı	Asmalimesciid Haçoğlu P. 29/1	13,13	2,63			2,36	937
2	Beke Lojes elektrük T.	» Suriye çarşı 18	8,37	1,07			1,51	937
3	Fahri kahveci	» Terkoz Ç. İ.	20,71	4,14			3,73	937
4	Ahmed Afif gazeteci ve Tü.	» Hamalbaşı 1	19,72	3,94			3,55	937
5	Terzi	» Elhamra P. 13/1	96,72	19,35			6,64	937
6	Cemil İçkil lokanta	» Meşrutiyet 5	167,83	33,57			30,21	937
7	Y. Kohen İstiklâl	» İstiklâl 320 - 322	10,39	2,08				937
8	Ekserci oğlu çamaşurcu	» İstiklâl 320 - 322	1,71	34				937
9	Toma Paspas	» İstiklâl 320 - 322	3,70	74				937
10	Osman Şevki hasır mamur.	» İstiklâl 320 - 322	5,10	1,02				937
11	Abdullah Hulûsi ipek kumaş	» İstiklâl 320 - 322	31,54	6,31				937
12	Avram tıccar terzi	» İstiklâl 320 - 322	24,51	4,90				937
13	Civan Sepen ağızlıkçı	» İstiklâl 320 - 322	1,45	29			0,26	937
14	Erik Blokvişk İhracat Ko.	» Eski Panaya 10/4	168,00	33,60			201,60	937
15	Panayot ve şeriki T. terzi	» İstiklâl 366	340,75	68,15			7,39	937
16	Artamis Terzi	» İstiklâl 390/5/7	28,80	5,76			2,59	937
17	Sonya terzi	» Hamalbaşı 3/1/2	7,36	1,47			1,32	937
18	Françesko Dr.	» Emirnevruz 10/1	245,00	49,00			44,10	937
19	Anesti terzi	» Kallavi 13/1	57,60	11,52				937
20	Babrik terzi	» Kallavi 8/2	21,84	4,37			0,40	937
21	Hacı Resulzade ipek K.	» İstiklâl 320-322	299,01	59,80				937
22	Ezra Eşarpeç	» İstiklâl 320-322	18,73	3,75				937
23	Mustafa Kâmil halî taciri	» İstiklâl 320-322	1,17	23				937
24	Anjel yastıkçı	» İstiklâl 320-322	2,86	57			0,52	937
25	Sadi Armağan elektrükçi	» Yeniçeriağası 38	18,20	2,84			2,56	937
26	Elkiyadi şapkaçı	» Piremeci 9	60,75	12,15			10,93	937
27	Niko sobacı	» Piremeci 48	13,31	2,60			2,39	937
28	Teofil Patri terzi	» Gönül sokak 19	25,20	5,04			4,54	937
29	Ali kundura imalî	» Gönül sokak 32-34	10,80	2,16			1,94	937
30	Ahmed Özdemir ressam	» Gönül sokak 15/1	54,00	10,80			9,72	937
31	Samol saat tamiri	» Kazeveci sokak 1/1	45,00	9,00			8,10	937
32	Avram Mahrhopolo pastahane	» Haçoğlu P. 31/1	576,00	115,20				937
33	Erişli terzi	» Tülüncü Ç. 2/6	61,95	12,39			11,15	937
34	Ali Denktaş ve Kenda lokanta	» Meşrutiyet 119	155,34	31,07			27,96	937
35	Olga Kortî sinema muallimi	» Piremeci 44/1	37,70	7,64			3,76	937
36	Hikmet ve şeriki elektrük T.	» Kallavi 22	51,27	10,25			5,34	937
37	Mari pansiyoncu	» Kâtib Mustafa Hocaşade 17/4	37,74	7,55			6,79	937
38	Nikoli Terzi	» İstiklâl 65-1/1	45,00	9,00				937
39	Nikoli Terzi	» İstiklâl 65-1/1	45,00	9,00				937
40	Nikoli Terzi	» İstiklâl 65-1/1	17,34	3,47			3,12	937
41	İbrahim ve Fethi manav	» İstiklâl 73	12,82	2,56			2,31	937
42	Resi pansiyoncu	» Anadolu So. 29	189,00	37,80				937
43	Resi pansiyoncu	» Anadolu So. 29	135,00	27,00				937
44	Resi pansiyoncu	» Anadolu So.	55,85	11,17			10,05	937
45	Rıza ve Salâhattin fotoğrafçı	» İstiklâl 115-1/1	9,07	1,81				937
46	Mehmed Tahir fotoğrafçı	» İstiklâl 77	46,95	9,39				937
47	Olga bakkal	» Ahududu 27/1	30,00	6,00				937
48	Olga bakkal	» Ahududu 27/1	30,00	6,00				937
49	Yani Evridiki bakkal	» Büyük Parmakkapı	4,81	89			3,92	937
50	Ahmed oğlu Rıza kahveci	» Ahududu 5	3,50	70			0,63	937
51	Osman oğlu Mehmed kahveci	» B. Parmakkapı 34	36,00	7,20				937
52	Osman oğlu Mehmed kahveci	» Kuloğlu B «P.K.» 34	52,50	10,50				937
53	Hasan Güler yemişiçi	» Ahududu 8/1	0,37	1,81			1,69	937
54	Mustafa Arzuhalıcı	» Tornacıbaşı 12/1	36,00	7,20				937
55	Aleko oğlu Menardo berber	» Kuloğlu 20	53,62	10,72				937
56	İlya terzi	» Tornacıbaşı 50	5,59	1,6				937
57	Yahya kunduracı	» Hava S. 1/1	16,87	3,37			3,04	937
58	Sadık berber	» Tomtom Boğazkesen 131	10,30	2,06			1,85	937
59	Simon berber	» İstiklâl 265	32,10	6,42			5,78	937
60								

T. C. Milli Piyango idaresi

1940 Takvim Yılı Bilânçosu

AKTİF	Lira Kr.	PASİF	Lira Kr.
Kasa mevcudu	19.028,62	Sermaye	930.000,00
Bankalardaki mevcud:		Bankalar:	
T. C. M. Bankası Ankara şubesinde (1503)	245.504,29	Ziraat Bankası Ankara Şubesi (4064)	127.208,59
T. C. M. Bankası Ankara şubesinde (1503 A)	707.050,72	Ödenecek ikramiyeler karşılığı:	
T. C. Ziraat Bankası Ankara Şubesinde (4068)	35.937,21	1-4. üncü tertibler bakiyesi	1.031.271,50
T. C. Ziraat Bankası İzmir Şubesinde	91.509,91	Fevkalâde çekilişler bakiyesi	1.966.218,00
T. Ticaret Bankası İstanbul Şubesinde	275.366,19	Muhtelif alacaklar	
Cari hesaplar:		Bayilerin alacakları	22.723,89
T. C. Ziraat Bankası Şube ve ajansları	1.338.487,10	Müteferrik alacaklılar	5,54
P. T. T. Biriktirme ve yardım sandığı	139.781,32	Transitvar hesaplar:	652.049,46
Bürolarımız	162.208,91	Nazım hesaplar	103.764,15
Çişelerimiz	16.671,25	1940 Safi kârı	
Ankara bayileri	23.743,76	3670 numaralı kanunun II. inci maddesi mucu bince Milli Müdafaa Vekâleti Hava kısmı bütçesinin levazım ve teçizatı harbiye faslına tahsisat kaydolunmak üzere hazineye verilen	2.620.312,29
Bloke edilen ikramiyeler karşılığı:			
3670 numaralı kanunun 7 inci maddesi mucubince T. C. Merkez Bankasına bloke edilen ikramiyeler karşılığı bakiyesi	1.031.271,50		
1-4 üncü tertibler ikramiyeleri karşılığı bakiyesi	1.966.218,00		
Fevkalâde çekilişler bakiyesi	2.997.489,50		
Muhtelif borçlar:			
Banka teminatı mukabilinde bilet satışı	41.491,73		
Transitvar hesaplar	1.255.518,76		
Nazım hesaplar	103.764,15		
Yekûn	7.453.553,42	Yekûn	7.453.553,42

1940 Takvim Yılı Kâr ve Zarar Hesabı

BORÇ	Lira Kr.	ALACAK	Lira Kr.
Ödenen ikramiyeler:		Bilet satışı:	
1-4. üncü Tertibler	3.132.886,50	1-4. üncü Tertiblerde satılan	5.214.786,75
Fevkalâde çekilişler	1.986.367,75	Fevkalâde çekilişlerde satılan	3.347.897,50
Ödenen Komisyonlar:		Müteferrik kârlar	23.339,88
Bayilere ödenen komisyonlar:		Çişeler hasılatı	23.597,86
1-4. üncü tertibler için	468.216,64	Bir sene zarfında talep edilmediğinden dolayı	
Fevkalâde çekilişler için	198.844,96	3670 numaralı kanunun 10 uncu maddesi mucubince irada alınan ikramiyeler	48.270,00
Ziraat Bankası ve P. T. T. ye verilen satış komisyonları:			
1-4. üncü Tertibler	30.788,66		
Fevkalâde çekilişler	17.728,06		
İdarenin umumî masrafları:			
Maaş, ücret ve yevmiyeler	57.964,21		
Sair idare masrafları	129.365,48		
Satış gışeleri idare masrafları:			
1940 senesi safi kârı	15.417,44		
1940 senesi safi kârı	2.620.312,29		
Yekûn	8.657.891,99	Yekûn	8.657.891,99

Satılık Köknar tomruğu Devlet Orman İşletmesi Karabük Revir Amirliğinden:

- 1 - Mengen bölgesi emvalinden olup Rumsa rampasında mevcut «3520» aded muadili «1367» metre mik'ap «121 desimetre mik'ap köknar tomruğu açık artırma suretiyle satışa çıkarılmıştır.
- 2 - Tomrukların kabukları soyulmuş olup hacim orta kutur üzerindedir.
- 3 - Tomruklara aid satış şartnamesi Ankarada orman umum müdürlüğünde, İstanbul, Zonguldak, Bolu, Çankırı orman müdürlüklerinde Karabük devlet orman işletmesi revir amirliğinde görülebilir.
- 4 - Tomrukların muhammen bedeli «11» liradır.
- 5 - İsteklilerin % 7,5 muvakkat pey akçesile 6/6/941 tarihine rastlayan Cuma günü saat 14 de Gerede orman bölge şefliği binasında Karabük devlet orman işletmesi revir amirliği riyasetinde toplanacak komisyona müracaatları. (4058)

Zonguldakta

Ereğli Kömürleri İşletmesi

Umum Müdürlüğünden:

SADE YAĞI ALINACAKTIR.

İçki Tablodolarımız ihtiyacı için 180.000 kilo erimiş sade yağı mübaya oluncaktır. Şartname Ankarada Etibank umum müdürlüğünde, İstanbulda Etibabank bürosunda ve Zonguldak'ta işletme umum müdürlüğünde görülebilir. Tekliflerin 16 Haziran 1941 tarihine kadar Zonguldak İşletme Umum Müdürlüğüne verilmiş olması lazımdır.

Nafia Müdürlüğünden:

- 1 - Karacabey - Boğaz yolunun ikinci kilometresindeki Ulu köprü nün aşgah olarak yeniden inşaatı 9568 lira 04 kuruş keşif bedeliyle açık eksiltmeye konulmuştur.
- 2 - Eksiltme 16/6/941 Pazartesi günü saat 16 da Bursa Nafia müdürlüğü binasında eksiltme komisyonu tarafından yapılacaktır.
- 3 - Talipler, bu işe aid proje, keşif, sâsilel fiat, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fenni şartnamelerle mukavele projesi ve diğer evrakı Nafia dairesinde görülebilir.
- 4 - Taliplerin eksiltmeye iştirak etmek için 717 lira 60 kuruş muvakkat teminat makbuzu vermeleri, üçüncü maddede yazılı evrakı kabul ve imza etmeleri, bu inşaatı yapabileceklerine dair ihale gününden evvel Bursa vilâyetine müracaatla vesika almaları ve ticaret odasına kayıtlı bulunduğuna dair 941 yılı vesikası ibraz etmeleri icab eder. İsteklilerin muayyen gün ve saatte Bursa Nafia Müdürlüğü dairesine gelmeleri ilân olunur. (4026)

İstanbul Orman Müdürlüğünden:

İstanbul vilâyeti merkezinde, nakliye ve müruriye tezkeresine bağlı her çeşid orman envalinin yoklanması yapılacaktır.

Keresteler için birer kalemde miktar, cins ve karışık sayısını; odun, kömür vesair envalde de gene birer kalemde yalnız miktar ve cinsi gösterir beyannemelerin 1 Haziran 941 iptidasında mahallefinin orman dairelerine verilmesi lazımdır. Aşağıda yazılı günlerde mal sahiplerinin ve yazılı vekillerin mağaza ve depolarında orman tezkereleri ile hazır bulunmaları ilân olunur.

1. - Dahildeki depolar 5-7 Haziran 941
2. - Haliç sentisi;
3. - Karaköy Köprüsü-Sebze hâli arkasındaki depolar 5-7 Haziran 941
4. - Sebze hâli Unkapamı köprüsü 9-11 Haziran 941
5. - Unkapamı Ayakapı 12-14 Haziran 941
6. - Ayakapı-Haliç sonu 16-19 Haziran 941
7. - Beyoğlu ciheti:
8. - Karaköy köprüsü-Haliç sonu arasındaki depolar 5-7 Haziran 941
9. - Karaköy köprüsü Fındıklı 9-11 Haziran 941
10. - Fındıklı Beşiktaş 12-14 Haziran 941
11. - Beşiktaş R. Kavağı 16-19 Haziran 941
12. - Marmara ciheti:
13. - Karaköy köprüsü-Yeşiköy arasındaki depolar 5-7 Haziran 941
14. - Üsküdar ciheti:
15. - Üsküdar-A. Kavağı arasındaki depolar 5-7 Haziran 941
16. - Üsküdar-Pendik 9-14 Haziran 941
17. - Adalar 20-24 Haziran 941

İstanbul Defterdarlığından:

Açık olan tebliğ memurlukları için lise ve orta mektep mezunu olan erkekler arasında «tahsis devam edenlerle 18 yaşından küçük ve 35 yaşından büyük olanlar kabul edilmezler.» 16/6/941 tarihine müsadif Pazar, tesisi günü saat «14» de İstanbul Üniversitesi hukuk fakültesi birinci sınıf dershanesinde müsabaka imtihanı yapılacaktır.

İmtihana girmek isteyenler aşağıda yazılı vesikaları hâminen bir istida ile 12/6/941 Perşembe günü saat 17 ye kadar defterdarlık sicil kalemine bizzat müracaat ederek fotoğraflı kabul kartı almaları ilân olunur.

1. - Tahsil vesikası.
2. - Nüfus tezkeresi
3. - Hüsnühal kâğıdı
4. - Sıhhat raporu
5. - 4,5X6 eb'adında iki fotoğraf.

Zayı - İneboludan aldığı nüfus kâğıdını ve terhis tezkeremi kaybetmiştim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Küçükpazar karakol karşısında Cemal kahvesinde Sadık Şener

Son Posta Matbaası:
Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç
SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIOĞLU

TERCİH

Tercih: Sizi aldatmayacak en doğru hakikat işaretidir. Külfet ve emek istemeden tavuk suyu ile mamul bir komprime, muhtaç olduğunuz kaloriyi ve huzuru temin eder.

BÜYÜK BAKKALİYE MAĞAZALARINDA VARDIR.

Toprak Mahsulleri Ofisinden

Bugüne kadar yapılan mübayaalarda satın alınmış ve mağuş afyonların toprak mahsulleri ofisi tarafından satın alınmasına karar verilmiş olduğundan müstahsil veya mutavassit ellerinde bu gibi afyonları olanlar aşağıdaki hususati ehemmiyetle nazarı dikkate alarak bu nevi afyonlarını ofise satabileceklerdir.

1 - Yoğurulmuş ve mağuş afyonlar, sandıklı olarak İstanbulda ve Afyonkarahisarındaki ofis şubeleri tarafından satın alınacaktır. İstanbul ve Afyonkarahisarında malı olanlar bir sandığı dolduracak kadar afyonları bulunmadığı takdirde sandıksız olarak asgarî hadlerde dahi teslimat yapabilecekleri gibi, birleşerek aralarında birisini mutemed tayin etmek suretiyle dahi teslimat yapabilirler. Bu takdirde teslimat sandıklı olarak yapılacaktır. Ofis bu mutemedi mal sahibi addeder.

2 - İstanbul ve Afyonkarahisarı haricindeki mahallerde sakin olup ellerinde mağuş veya yoğurulmuş afyonu olan mutavassit veya müstahsiller bu mallarını bizzat veya bir mutemed marifetile ofisin yukarıda bildirilen iki şubesinde birine nakil veya irsal ederek bu iki şubede sandıklı olarak malları teslim edeceklerdir.

3 - Bu kabil afyonlar en geç 10 Haziran 1941 Salı günü akşamına kadar İstanbul veya Afyonkarahisarında da ofis şubesine teslim edilmiş bulunmalıdır. Bu tarihten sonra yapılacak teslimat kabul edilmeyeceği gibi bu yolda serdedilecek hiç bir mazeret dahi kabul edilmeyecektir.

4 - Afyonlar İstanbul ve Afyonkarahisarında ofisin muvazzaf eksperleri tarafından muayene edilerek mahiyetleri tayin ve mağuşlardan tenzil edilecek diğer ecnebi maddeler nisbeti tesbit olunacaktır.

5 - Yoğurulmuş afyonların ince toplanmış olanlarına beher morfin derecesi için 50 kuruş, kaba toplanmış olanlarına beher morfin derecesi için 37,5 kuruş ve mağuş afyonların da kıymetsiz olarak ayrılıp ofise bırakılmış olanlarından gayrisine şamil olmak üzere, beher morfin derecesine 25 kuruş fiat tesbit edilmiştir.

6 - Bu karar afyonların temiz ve ince toplanması uğrunda yapılan propaganda ve teşviklere ve bu maksadla ofisce alınan ve alınacak olan tedbirlere zerre kadar hâle getirmeyeceği gibi mağuş afyon sahiplerine ilerdeki mahsuller için cesaret verecek mahiyette olmayıp, sahibinin hatası yüzünden bu kabil afyona bağlı sermayenin seyyaliyetini temine ve hassaten memleket servetinden addettiğimiz yoğurulmuş ve mağuş afyonların da bir defaya mahsus olmak üzere kıymetlen dirilmesine fırsat verilmesi maksadına matuftur.

7 - 941 Mübayaasında mağuş afyonlar sureti katıyede mübayaaya edilmeyeceği gibi yoğurulmuş afyonlar dahi mübayaaya harici bırakılacaktır.

8 - Fazla tafsilât mahallî vilâyet ve kaymakamlıklar vasıtasile köylere kadar temin edilmiş olmakla beraber alâkadarlar bu tafsilâtı ekim rımtakalarındaki en yakın Ziraat Bankası şube ve ajanslarile ofis şube ve ajanslarından da alabilirler. «3671»

Fiât Mürakabe Komisyonundan:

66 Numaralı ilân:
Bağcıların kendi ihtiyaçları için bulundurdıkları normal miktar gözletmiş müstesna olmak üzere ellerinde gözetmiş bulunan miktarlarla bulundurdıkları mahal ve kendi adreslerini bir beyanname ile en geç 30/5/941 Cuma günü saat 16 ya kadar fiat mürakabe komisyonuna bildirmeleri Milli Korunma kanununun verdiği salâhiyete müsteniden ilân olunur. (4094)